

Migratieradar Asiel voorjaar 2023

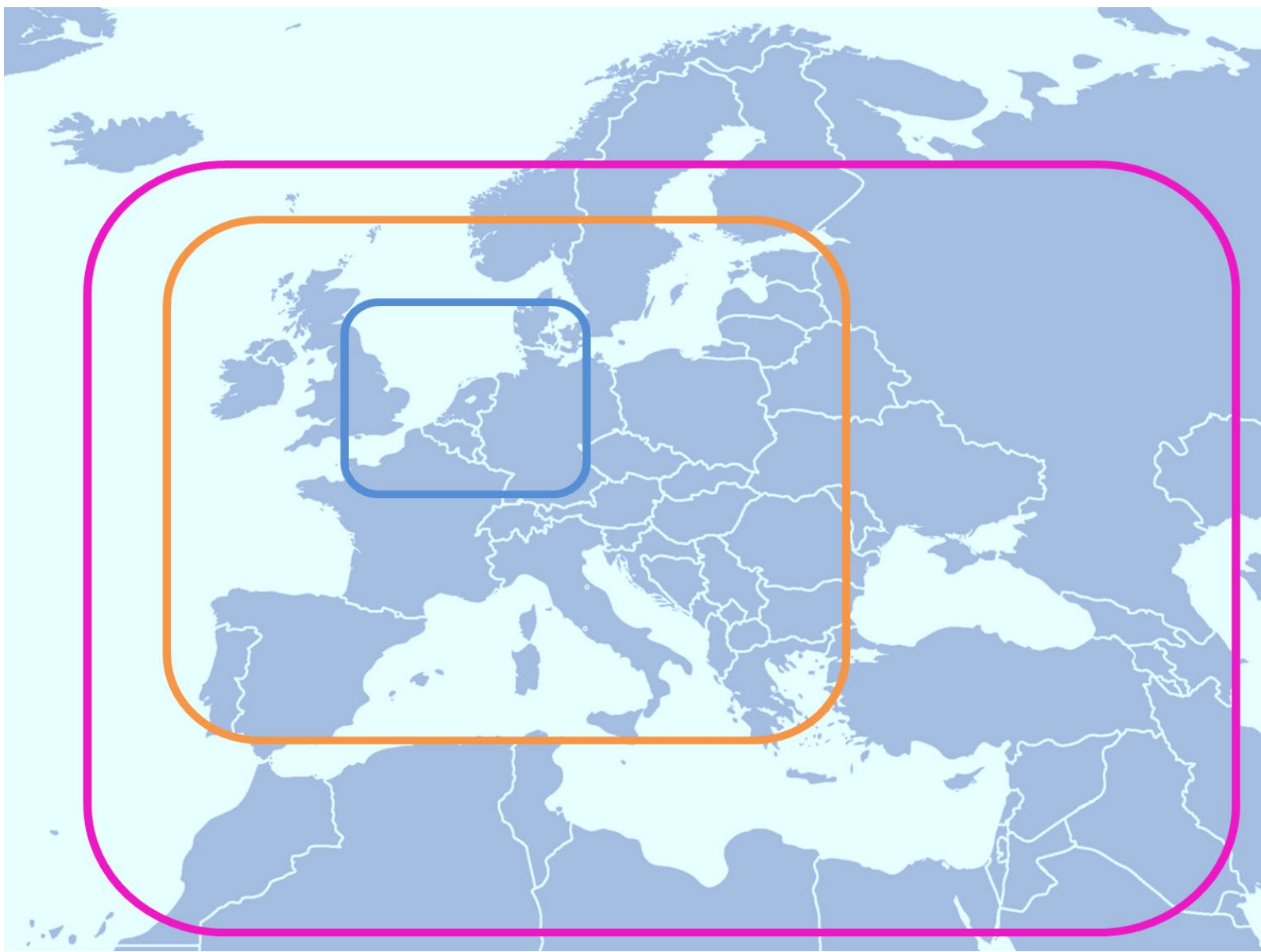
Recente ontwikkelingen van asiel gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

titel	Migratieradar Asiel voorjaar 2023: Recente ontwikkelingen en verwachting van asiel gerelateerde migratie
status	definitief
auteurs en redactie	IND/SUA/O&A
co-auteurs	Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de IND
contactgegevens	IND SUA Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Rijnstraat 8 2515 XP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag migratieradar.oena@ind.nl

Inhoud

1	INLEIDING.....	5
1.1	AANLEIDING EN DOELEN	5
1.2	BRONNEN EN METHODEN	5
1.3	OPBOUW RAPPORT.....	5
2	RELEVANTE ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO'S.....	6
2.1	SUB-SAHARA AFRIKA	6
2.1.1	Ethiopië	6
2.1.2	Somalië	6
2.1.3	Eritrea	7
2.2	NOORD-AFRIKA	7
2.2.1	Algerije.....	7
2.2.2	Marokko.....	8
2.2.3	Tunesië.....	9
2.3	AZIË	10
2.3.1	Afghanistan.....	10
2.3.2	Pakistan	10
2.3.3	China	11
2.4	MIDDEN-OOSTEN	11
2.4.1	Iran.....	11
2.4.2	Syrië	12
2.4.3	Turkije	12
2.4.4	Jemen.....	13
2.5	ZUID-AMERIKA	13
2.5.1	Colombia.....	13
2.6	EUROPA	14
2.6.1	Oekraïne.....	14
2.6.2	Belarus	14
2.6.3	Rusland	15
3	(BELEIDS-)ONTWIKKELINGEN IN EUROPA	16
3.1	EUROPESE (BELEIDS-)ONTWIKKELINGEN	16
3.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN ANDERE EUROPESE LANDEN	17
3.2.1	Duitsland.....	17
3.2.2	Frankrijk.....	17
3.2.3	Italië	17
3.2.4	Litouwen	18
3.2.5	Spanje	18
3.2.6	Servië.....	18
4.3	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	18
4.3.1	Beoordeling asielaanvragen	18
4.3.2	Aanvullende maatregelen asiel.....	19
4.3.3	Wijzigingen landenbeleid.....	19
5	ASIELAANVRAGEN EN TIJDELIJKE BESCHERMING IN NEDERLAND.....	20

5.1	AANTAL AANVRAGEN	20
5.2	NATIONALITEITEN.....	21
5.3	ASIELAANVRAGEN VAN PERSONEN AFKOMSTIG UIT “VEILIGE LANDEN VAN HERKOMST”	23
5.4	ASIELAANVRAGEN EN TIJDELIJKE BESCHERMING VAN PERSONEN VAN VISUMVRIJE NATIONALITEITEN	24
5.5	ASIELAANVRAGEN VAN ALLEENSTAANDE MINDERJARIGEN	26
6	UITGELICHTE NATIONALITEITEN.....	29
6.1	INDIËRS	29
6.1.1	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>29</i>
6.1.2	<i>Asielaanvragers in Nederland</i>	<i>29</i>
6.2	IRAKEZEN.....	31
6.2.1	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>31</i>
6.2.2	<i>Asielaanvragers in Nederland</i>	<i>32</i>
6.3	RUSSEN.....	34
6.3.1	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>34</i>
6.3.2	<i>Asielaanvragers in Nederland</i>	<i>34</i>
6.4	SUDANEZEN	35
6.4.1	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>35</i>
6.4.2	<i>Asielaanvragers in Nederland</i>	<i>36</i>

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelen

Asielmigratie is een complex fenomeen. Politici, beleidsmedewerkers en uitvoeringsinstanties in de migratieketen hebben behoefte aan een zo goed mogelijk inzicht in deze migratievorm. Een aantal producten geeft reeds dergelijke inzichten. Zo publiceert de IND iedere maand het aantal asielaanvragen in Nederland van de voorgaande maand¹ en publiceren de EUAA en Eurostat cijfers van de aantallen asielaanvragen in de EU(+). Het Ministerie van Buitenlandse Zaken en TOELT rapporteren over de situatie in herkomst- en transitlanden van asielzoekers. Deze informatie wordt veelal afzonderlijk aangeboden. De Migratieradar Asiel brengt de diversiteit aan ontwikkelingen samen om de aantallen asielaanvragen van de afgelopen maanden te duiden en in perspectief te plaatsen.

In iedere editie van de Migratieradar Asiel worden ook enkele nationaliteiten uitgelicht.

1.2 Bronnen en methoden

Voor een helder beeld van de asielinstroom in Nederland zijn in de Migratieradar Asiel ontwikkelingen in diverse werelddelen en op diverse terreinen, zoals politiek, migratiebeleid, maatschappelijke impact en de recente asielinstroom, samengebracht. Kwalitatieve ontwikkelingen zijn verzameld uit politieke stukken, nieuwsbrieven en mediaberichten. Daarnaast worden waar mogelijk signalen meegenomen uit (ad hoc) onderzoeken van de afdeling Onderzoek & Analyse (O&A) van de IND. Kwantitatieve ontwikkelingen zijn gebaseerd op cijfers uit databases van onder andere de IND. Het gebruik van deze gegevens is primair bedoeld om trends weer te geven.

1.3 Opbouw rapport

Hoofdstuk 2 beschrijft relevante ontwikkelingen in een aantal belangrijke herkomst- en transitlanden buiten de EU. Hoofdstuk 3 schetst de (beleids-) ontwikkelingen in de EU en EU-lidstaten. Hoofdstuk 4 brengt de aantallen asielaanvragen in de EU en Nederland over de afgelopen maanden in kaart. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 enkele nationaliteiten uitgelicht.

¹ IND, 2023. Asieltrends.

2 Relevante ontwikkelingen in de regio's

In dit hoofdstuk worden relevante ontwikkelingen uit het eerste tertaal van 2023 in een aantal herkomst- en transitlanden beschreven die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa, dan wel naar Nederland. Ook al zullen niet alle ontwikkelingen op korte termijn impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang voor het actuele beeld.

2.1 Sub-Sahara Afrika

2.1.1 Ethiopië ²

In de vorige Migratieradar schreven we over het vredesverdrag dat eind 2022 tussen het TPLF³ en de Ethiopische overheid overeengekomen is. **Het vredesverdrag en de nadere uitwerking daarvan hebben tot nu toe standgehouden.** Bovendien kondigden de Ethiopische premier Abiy en de niet bij het eerdere vredesproces betrokken rebellengroep OLA uit Oromia (ook wel OLF-Shene genoemd), op 23 april aan het eens te zijn geworden over de voorwaarden voor vredesonderhandelingen.⁴ Hoewel er nog de nodige obstakels te overwinnen waren, werd er eind april op Zanzibar ook daadwerkelijk onderhandeld tussen de OLA en de Ethiopische regering.⁵ De EU sprak een dag later dan ook van "belangrijke en succesvol verlopen stappen in de uitvoering van het vredesverdrag". Daarbij werd ook de hoop uitgesproken dat de verschillende bij het conflict betrokken partijen in Ethiopië de overeenkomst verder zullen handhaven en uitvoeren om zo tot "blijvende vrede" in Ethiopië te komen.

De OCHA meldt ook **grote vorderingen op humanitair gebied**, onder meer vanwege het bereiken van veel meer mensen in nood met humanitaire hulpgoederen in de noordelijke deelstaten Afar, Amhara en het tijdens het conflict geïsoleerde Tigray. Echter, de organisatie meldt tevens **toenemende uitbraken van ziektes** als malaria, mazelen en cholera, als gevolg van opvallend extreem weer (zowel intensieve regens en overstromingen als aanhoudende droogte).⁶ Bovendien sprak de EU zorgen uit over **toenemende spanningen, voortdurende mensenrechtenschendingen en gebruik van geweld door verschillende partijen in uiteenlopende delen van het land**, waaronder in Oromia en Amhara.⁷

2.1.2 Somalië

Somalië is al jaren één van de landen die het meest getroffen wordt door terrorisme. In maart verscheen de jaarlijkse Global Terrorism Index van het Institute for Economics & Peace (IPC): een graadmeter waaruit blijkt welke landen het meest getroffen worden door terrorisme. Somalië staat voor het zesde opeenvolgende jaar op de derde plaats.⁸ Tegelijkertijd heeft de **islamitische terreurbeweging Al-Shabaab terrein in Somalië verloren sinds een offensief in 2022 werd gestart.** Door militaire operaties zijn er ongeveer 70 steden en dorpen bevrijd uit handen van Al-Shabaab, waarbij meer dan 3000 militanten zijn gedood en 3700 gewond zijn geraakt. Analisten waarschuwen dat het verlies van terrein in Somalië **Al-Shabaab ertoe kan aanzetten nieuwe aanvallen uit te voeren in buurland Kenia.**⁹

² Bron deze en andere vlaggen in dit rapport: <https://flagpedia.net/index>. Geraadpleegd op 19 juni 2023.

³ Tigray People's Liberation Front.

⁴ Reuters, 24 april 2023. [Ethiopia to begin negotiations with OLA rebel group](#).

⁵ Ethiopia Insight, 30 april 2023. [Is peace finally coming to Ethiopia's Oromia region?](#)

⁶ OCHA, 24 april 2023. [Ethiopia: Situation Report](#).

⁷ Council of the EU, 24 april 2023. [Ethiopia: Council conclusions confirm EU support for lasting peace](#).

⁸ Achter Afghanistan en Burkina Faso die respectievelijk op de eerste en tweede plaats staan. Bron: Institute for Economics & Peace, maart 2023. [Global Terrorism Index 2023: Measuring the Impact of Terrorism](#).

⁹ Defenceweb, 18 april 2023. [Battlefield losses may result in Al-Shabaab cross-border attacks](#).

Verder is eind april overeengekomen dat de **troepenmacht van de Afrikaanse Unie in juni 2023** zal worden **afgeslankt met 2000 man**. Thans bestaat de troepenmacht uit zo'n 22 duizend militairen, die naast het bewaken van de veiligheid in Somalië, ook verantwoordelijk is voor de opleiding en uitrusting van het Somalische leger. **De planning is dat de Afrikaanse Unie eind december 2024 zijn laatste troepen uit Somalië terughaalt, waarmee het land volledig op haar eigen troepenmacht zou terugvallen.**¹⁰ De vraag is of deze deadline daadwerkelijk gehaald zal worden.

2.1.3 Eritrea

Sinds de vorige Migratieradar is de **binnenlandse politieke situatie in Eritrea nauwelijks gewijzigd**. De **belangrijkste redenen waarom mensen het land ontvluchten gelden daarom onverminderd**.¹¹ In januari zijn 44 christenen tijdens een bezoek aan een kerk in Asmara opgepakt. Als gevolg zitten nu ruim 400 christenen gevangen wegens hun geloof.¹² Gedwongen militaire rekrutering kwam ook in het eerste kwartaal van 2023 op grote schaal voor. Familieleden van dienstplichtontduikers werden gestraft.¹³

Eritrese troepen zijn nog steeds aanwezig in Tigray (Ethiopië), ondanks dat de Ethiopische autoriteiten en de TPLF de vijandigheden hebben gestaakt. Eritrea heeft zich volgens de TPLF schuldig gemaakt aan het mishandelen van mensen en het ontvoeren van tien jongeren in Tigray, Ethiopië).¹⁴ Daarnaast verschijnen er zo nu en dan andere berichten in de internationale pers over mensenrechtenschendingen door het Eritrese leger.¹⁵

In januari heeft de Russische minister van Buitenlandse Zaken afspraken gemaakt met de Eritrese president over onder andere militaire samenwerking. De Eritrese minister van communicatie verklaarde dat beide landen de militaire samenwerking zullen versterken, met nadruk op "de dynamiek van de oorlog in de Oekraïne".¹⁶ Wat dit feitelijk betekent, is onbekend, in 2022 waren er geruchten dat Eritrea soldaten naar het Oekraïense front zou sturen.¹⁷

2.2 Noord-Afrika

2.2.1 Algerije

Als herkomstland

Sinds januari 2023 geldt in Algerije een **verbod op producten in de regenboogkleuren**, omdat deze de religieuze en maatschappelijke waarden van Algerije zouden aantasten.¹⁸

In januari werd de **Algerijnse Liga voor de Verdediging van de Mensenrechten (LADDH)**¹⁹ door de rechter **ontbonden** na klachten van de minister van BZK.²⁰ In februari werden vrienden en

¹⁰ Garowe Online, 27 april 2023. [AU Mission in Somalia agrees to downscale as exit timeline nears.](#)

¹¹ Voor meer info zie oude uitgaven Migratieradars.

¹² [The Voice of the Martyrs Canada, 26 januari 2023. 44 Christians arrested; three others released;](#) Christian Today, 31 januari 2023. [More Christians arrested in Eritrea;](#) Release International, 30 januari 2023. [Another wave of Christians arrested in Eritrea.](#)

¹³ UN News, 6 maart 2023. [Eritrea: human rights situation remains dire amid complete impunity.](#)

¹⁴ Addis Standard, 14 februari 2023. [Families of ten youngsters abducted by Eritrean forces near Axum in distraught over their whereabouts.](#)

¹⁵ BBC, 15 februari 2023. [Ethiopia war in Tigray: Eritrean soldiers accused of rape despite peace deal.](#)

¹⁶ Reuters, 27 januari 2023. [Lavrov shores up Eritrean support for Russia over Ukraine conflict.](#)

¹⁷ Voor meer informatie zie de Migratieradar T1 2022.

¹⁸ [Observ'Algérie, 2 januari 2023. Algérie : Bannissement des couleurs LGBT de toutes sortes de produits.](#)

¹⁹ NGO Ligue Algérienne pour la Défense des Droits de l'Homme.

²⁰ TSA Algerie, 21 januari 2023. [Confusion autour de la dissolution de la LADDH.](#)

familieleden van prominent Hirak-activiste Amira Bouraoui gearresteerd. Bouraoui was zelf eerder voor vervolging gevlucht naar Frankrijk.²¹

Daarnaast werd in april een **nieuwe wet** aangenomen waarvan **gevreesd** wordt dat het de **persvrijheid en vrijheid van meningsuiting verder zal beperken**. Het aannemen van fondsen of materiële steun van buitenlandse organisaties wordt voor Algerijnse media met deze wet verboden. Tevens moeten media hun bronnen vrijgeven als de rechterlijke macht daarom verzoekt.²² Ihsane El Kadi, journalist en directeur van een van de laatste onafhankelijke nieuwsagentschappen Radio M en Maghreb Emergent, werd op 2 april veroordeeld tot vijf jaar cel, waarvan twee jaar voorwaardelijk, op grond van het aannemen van fondsen voor politieke propaganda en het bedreigen van de staatsveiligheid. Ook werden zijn radiostation en website gesloten en kreeg hij een hoge boete.²³

Als transitland

Algerije zet personen uit naar Niger. Er vonden meerdere uitzettingsgolven plaats. Geschat wordt dat er tussen januari 2023 en half maart 2023 bijna 10.000 personen uitgezet zijn naar Niger. De meerderheid van hen kwam uit Afrikaanse landen beneden de Sahara. Er waren ook mensen bij uit andere landen, zoals uit Jemen, Palestina, Syrië, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka, Egypte en Costa Rica.²⁴ In maart 2023 werd er een **mensensmokkelnetwerk opgerold** in Algerije. Negen Syriërs en zes Algerijnen werden opgepakt. Migranten moesten "exorbitante" bedragen in vreemde valuta betalen om Europa te bereiken.²⁵

2.2.2 Marokko

Als herkomstland

Begin april is er in verschillende steden in Marokko **gedemonstreerd tegen de hoge prijzen van levensmiddelen**. In het eerste kwartaal van 2023 stegen de prijzen met 3%, vergeleken met 0,3% in dezelfde periode in 2022.²⁶

Als transitland

Begin 2023 verbleven in Marokko ruim 18.000 vluchtelingen en asielzoekers²⁷ (9.702 vluchtelingen, 8.400 asielzoekers), waarvan het grootste aantal Syrisch is (5.515).²⁸

In het eerste tertaal van 2023 werd op de Canarische Eilanden een daling van 63% van de irreguliere immigratie waargenomen, vergeleken met dezelfde periode in 2022. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat **Marokko in februari een overeenkomst met Spanje sloot** over onder andere het beheersen van migratiebewegingen vanuit Marokko naar Spanje.²⁹ Dit is een uitvloeisel van de hervatting van de onderlinge diplomatieke betrekkingen tussen deze landen in maart 2022, na een jaar van onderbreking.³⁰ Volgens de Spaanse ngo Caminando Fronteras zijn er op de gevaarlijke irreguliere route over zee naar de Canarische Eilanden sinds 2018 al 7.692 personen overleden.³¹

²¹ TSA Algerie, 28 februari 2023. Affaire Amira Bouraoui: quatre personnes placées en détention provisoire en Algérie.

²² RSF, 13 april 2023. [RSF appelle le Sénat algérien à rejeter les dispositions liberticides de la nouvelle loi sur l'information](#).

²³ Amnesty International, 11 april 2023. [Algeria: Release journalist sentenced to five years: Ihsane El Kadi](#).

²⁴ Mixed Migration Centre, 26 april 2023. [Quarterly Mixed Migration Update West Africa, Quarter 1, 2023](#).

²⁵ Africanews, 25 maart 2023. [L'Algérie démantèle un réseau de trafic de migrants vers l'Europe](#).

²⁶ Africanews, 9 april 2023. [Moroccans rally against high cost of living](#).

²⁷ Volgens de UNHCR is "niet iedere asielzoeker een vluchteling. Een asielzoeker vraagt bescherming aan in een ander land, maar er is nog niet bepaald of hij of zij inderdaad internationale bescherming nodig heeft. Het land waar asiel is aangevraagd onderzoekt of de asielzoeker inderdaad bescherming nodig heeft, op basis van het VN Vluchtelingenverdrag. Tijdens de asielprocedure wordt dus vastgesteld of een asielzoeker ook daadwerkelijk een vluchteling is."

²⁸ UNHCR, d.d. maart 2023. [Factsheet Morocco January 2023](#).

²⁹ Info Migrants, 10 april 2023. [Maroc: 11 migrants en route vers les Canaries meurent novés](#); The Arab Weekly, 3 februari 2023. ['New era' in relations as Morocco boosts cooperation with Spain](#).

³⁰ Info Migrants, 11 mei 2023. [Canary Islands: 'The most important thing for Madrid is that migrants remain in Morocco'](#).

³¹ Info Migrants, 10 april 2023. [Maroc: 11 migrants en route vers les Canaries meurent novés](#).

2.2.3 Tunesië

Als herkomstland

In dit tertaal werd er in Tunesië **regelmatig geprotesteerd tegen de arrestatiegolven van de oppositie** (door de overheid), tegen de **slechte economische omstandigheden** en tegen de **uitlatingen van de president over migranten in het land**.³² Ook toonden voorstanders van de president hun steun aan hem.³³ EU-buitenlandchef Borell uitte zijn **zorgen over de mensenrechtensituatie** en **zwakke economie** in Tunesië en de gevolgen daarvan voor migratie naar Europa.³⁴

Er is een **significante achteruitgang in de vrijheid van expressie en vrije pers** gaande. De autoriteiten hebben activisten, journalisten, oppositieleden en gebruikers van sociale media lastiggevallen, geïntimideerd, gearresteerd en veroordeeld vanwege beledigende uitingen.³⁵ Ook zijn er zorgen over de ontwikkelingen van het rechterlijk systeem in Tunesië.³⁶ Bij recente repressies zijn rechters, personen uit de media, het maatschappelijk middenveld, oppositieleden en vakbondsleiders veroordeeld in militaire rechtbanken op basis van nationale veiligheid en antiterrorisme wetgeving.³⁷

Met betrekking tot de slechte economische omstandigheden haalde president Saïed uit naar de 'dictaten van het IMF'. Hij uitte zijn zorgen over de sociale gevolgen van het afbouwen van subsidies op eerste levensbehoeften. Hij verwees daarbij naar de 'Brood-rellen' in Tunesië in 1983-84 waarbij 100 mensen omkwamen tijdens demonstraties tegen indertijd door IMF opgelegde bezuinigingsmaatregelen.³⁸ Fitch heeft de kredietwaardigheid van Tunesië onlangs omlaag gebracht naar CCC, dit is het laagste niveau.³⁹

Sinds 13 maart 2023 is er weer een parlement, met als voorzitter een aanhanger van Saïed.⁴⁰ In april werd partijleider Ghannouchi van de oppositie partij Ennahda (en voormalig voorzitter van het parlement)⁴¹ door de politie gearresteerd en werden alle kantoren van deze partij gesloten.⁴²

In februari noemde de president migranten uit sub-sahara Afrika een groot gevaar voor het land. Hij sprak van een complot tegen de Arabische en islamitische identiteit van Tunesië. Volgens hem zouden migratiegolven ertoe leiden dat Tunesië een "puur Afrikaans" land wordt. Als gevolg nam het geweld tegen migranten toe⁴³ en halen verschillende Afrikaanse landen hun burgers op uit Tunesië.⁴⁴

In april bezocht Eurocommissaris voor migratie Yohansson Tunesië om te **praten over een migratiepartnerschap tussen Tunesië en de EU**.⁴⁵ Tunesië is het belangrijkste vertrekpunt voor migratie vanuit Afrika naar Italië geworden (zie §3.1.3).

³² France24, 14 januari 2023. [Des milliers de Tunisiens dans la rue contre le président Saïed sur fond de crise économique](#); France24, 9 april 2023. [Tunisie : manifestation contre une série d'arrestations d'opposants](#); Africanews, 27 februari 2023. [Tunisie : manifestation contre un "discours anti-migrants" de Kais Saïed](#).

³³ L'Economiste Maghreb, 20 maart 2023. [Manifestation pro-Kais Saïed à l'occasion du 20 mars](#).

³⁴ Infomigrants, 21 maart 2023. [EU fears instability in Tunisia could lead to more migration](#).

³⁵ Human Rights Watch, 24 februari 2023. [Tunisia: wave of arrests targets critics and opposition figures](#).

³⁶ OHCHR, 14 februari 2023. [Arrest of perceived political opponents and civil society in Tunisia](#).

³⁷ OHCHR, 7 maart 2023. [Global update: high commissioner outlines concerns in over 40 countries](#).

³⁸ Africanews, 7 april 2023. [Tunisia's President Kais Saïed rejects IMF 'diktats'](#).

³⁹ FitchRatings, 9 juni 2023. [Fitch Downgrades Tunisia to 'CCC-' \(fitchratings.com\)](#)

⁴⁰ TV5Monde, 13 maart 2023. [En Tunisie, un Parlement nouvelle formule totalement inoffensif pour le président Kais Saïed](#).

⁴¹ Le Monde, 17 april 2023. [Tunisia: Opposition party leader Rached Ghannouchi arrested](#).

⁴² Le Monde, 18 april 2023. [Tunisia shuts offices of opposition party Ennahdha, says party official](#).

⁴³ France24, 4 maart 2023. [Les migrants subsahariens en Tunisie subissent violences racistes et précarité](#).

⁴⁴ France24, 4 maart 2023. [Hundreds of West African migrants flee Tunisia after President Saïed's controversial crackdown](#).

⁴⁵ EU, 27 april 2023. [The European Commission and Tunisia have expressed the willingness to establish a stronger partnership on migration, anti-smuggling and the promotion of legal migration](#).

2.3 Azië

2.3.1 Afghanistan

De Taliban zijn sinds half augustus 2021 aan de macht in Afghanistan. Een aantal landen, en ook de VN en de EU, onderhouden contacten of werken samen met de Taliban. De Taliban hebben ook een vertegenwoordiging in een aantal landen, maar officiële erkenning van hun regering blijft uit.⁴⁶ **De Taliban zitten redelijk vast in het zadel maar er bestaat gewapende oppositie** zoals van het National Resistance Front. Ook worden er door ISKP, Islamic State in Afghanistan, **nog steeds aanslagen** gepleegd.⁴⁷

Mensenrechten in zijn algemeenheid en vrouwenrechten in het bijzonder worden nog steeds ernstig geschonden. Zo worden protesten van vrouwen en anderen met harde hand onderdrukt, zijn de mogelijkheden voor vrouwen om te werken verder ingeperkt evenals de bewegingsvrijheid van media en worden lijfstraffen nog steeds uitgevoerd.⁴⁸ Nadat de Taliban in december 2022 een verbod voor vrouwen had uitgevaardigd om te werken voor (inter)nationale ngo's⁴⁹, volgde in april 2023 een verbod voor vrouwen om te werken voor organisaties van de VN.⁵⁰ Half november droeg Hibatullah Akhundzada, de opperste leider van de Taliban, rechters op om straffen op te leggen volgens de sharia (*hოდud* en *qisas*). Zo werden tussen half november 2022 en april 2023 lijfstraffen uitgevoerd.⁵¹ Op 21 april 2023 benadrukte Hibatullah Akhundzada in een toespraak ter gelegenheid van Eid opnieuw het belang van het opleggen van dergelijke straffen.⁵²

Ook de economische en humanitaire situatie blijft zeer slecht. Geschat wordt dat er 17 miljoen mensen in 2023 geconfronteerd worden met acute honger, één van de hoogste cijfers wereldwijd.⁵³

2.3.2 Pakistan

Belangrijkste pushfactoren om Pakistan te verlaten zijn nog steeds terrorisme en intolerantie ten opzichte van (met name) minderheden (zowel etnisch als religieus).⁵⁴ Er waren in de afgelopen maanden ook weer moorden op personen behorend tot een etnische minderheid. Een parlementariër kreeg alle ruimte om zich in het parlement negatief uit te laten de christelijke godsdienst.⁵⁵

Daarnaast hadden journalisten in 2022 nog steeds te maken met censuur of waren genoodzaakt zelfcensuur toe te passen en werden recentelijk ook strafrechtelijk aangepakt.⁵⁶ Mensenrechtenactivisten zijn slachtoffer van onwettige arrestaties, marteling en moord door o.a. de Pakistaanse autoriteiten.⁵⁷ Ook zijn in de afgelopen tijd op vrij grote schaal leden van de PTI (Pakistan Tehreek-e-Insaf) opgepakt.⁵⁸

⁴⁶ BBC Monitoring South Asia, 10 maart 2023. Taliban urge world to change 'unsuccessful' non-recognition policy. Hasht-e Subh, 30 april 2023. [Is the world willing to recognize the Taliban? The Guardian](#), 30 april 2023. [UN chief, envoys in key talks on Afghanistan crisis](#).

⁴⁷ OHCHR, 9 februari 2023. [Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan](#).

⁴⁸ UNAMA, 9 mei 2023. [Human Rights Update: February - April 2023 - Afghanistan](#).

⁴⁹ Al Jazeera, 24 december 2022. [Taliban orders NGOs to send women workers home](#).

⁵⁰ UN Security Council, 27 april 2023. [Security Council condemns decision by Taliban to ban Afghan women from working for United Nations in Afghanistan, Unanimously Adopting Resolution 2681](#); UNAMA, 9 mei 2023. [Human Rights Update: February - April 2023 - Afghanistan](#).

⁵¹ OHCHR, 9 februari 2023. [Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan](#); Hasht-e Subh, 17 januari 2023. [Taliban in Kandahar Publicly Cut Off 4 Thieves' Hands, Flog 5 Alleged Convicts](#); UNAMA, 9 mei 2023. [Human Rights Update: February - April 2023 - Afghanistan](#).

⁵² BBC Monitoring South Asia, 25 april 2023. Afghan Taliban leader stresses obedience, enforcing penal laws in Eid message.

⁵³ UNOCHA, Reliefweb, 23 januari 2023. [Afghanistan Humanitarian Needs Overview 2023 \(January 2023\) - Afghanistan](#).

⁵⁴ Al Jazeera, 8 februari 2023. [Pakistan's top rights group raises 'alarm' on religious freedom](#); Dawn, 3 juni 2023. [UN body voices concern over treatment of Ahmadis](#); ANI, 5 juni 2023. [Pakistan: Human rights body demands repeal of blasphemy laws, setting prisoners free](#); Colombo Gazette, 27 april 2023. [Church leader slams targeted killings of minority members](#).

⁵⁵ Colombo Gazette, 27 april 2023. [Church leader slams targeted killings of minority members](#).

⁵⁶ Al Jazeera, 15 juni 2023. [Pakistani Journalists Face Mutiny Charges After Criticizing Military](#).

⁵⁷ Freedom House, [geraadpleegd april 2023]. [Pakistan 2022](#); Human Rights Watch, [geraadpleegd april 2023]. [Pakistan - Events of 2022](#).

⁵⁸ VOA news, 2 juni 2023. [Short-Lived Abduction of Outspoken Pakistan Activist Sparks Outrage](#).

Andere redenen om uit Pakistan te vertrekken zijn de **economische situatie** (armoede en gebrek aan werkgelegenheid), **natuurrampen** en de nu en dan oplaaiende geschillen. Het meest vermogende deel van de Pakistanen die kans zien hun land te verlaten bereikt uiteindelijk de EU.

2.3.3 China

Begin 2023 heeft China na drie jaar de deuren naar de buitenwereld geopend.⁵⁹ De belangrijkste pushfactoren om China te ontvluchten zijn vooral de mensenrechtenschendingen tegen etnische minderheden, religieuze groepen en mensen die kritiek uiten op de Communistische Partij.

Er zijn geen berichten die uitwijzen dat er significante wijzingen zijn in de behandeling van Oeigoeren en andere etnische minderheden in de provincie Xinjiang. **Oeigoeren en andere etnische minderheden worden nog steeds om arbitraire redenen in strafkampen opgesloten en de afbraak van de Oeigoerse en islamitische cultuur in Xinjiang blijft doorgaan.**⁶⁰ De Hui moslims in heel China ervaren meer onderdrukking en beperkingen in het uitdragen van hun geloof dan voorheen. In Xinjiang verdwijnen Hui ook in strafkampen.⁶¹ Ook in Tibet zijn er geen significante wijzigingen; mensen worden nog steeds onderdrukt en de afbraak van de Tibetaanse cultuur gaat door⁶². Daarnaast lijken christenen ook meer onderdrukt te worden, worden kerken afgebroken en is er sprake van verdwijningen en arbitraire opsluiting,⁶³ zij het niet zo massaal als bij etnische islamitische minderheden in Xinjiang.

Er zijn ook veel mensen opgespoord en opgepakt die eind vorig jaar door het hele land meededen aan de historische protesten tegen de Chinese overheid (tegen het zero-covid beleid). **Een deel van de opgepakte demonstranten is op borgtocht vrij.** Deze demonstranten kunnen **mogelijk lange straffen** verwachten, gebaseerd op vaag geformuleerde wetsartikelen zoals 'ruzie zoeken en problemen uitlokken'.⁶⁴

2.4 Midden-Oosten

2.4.1 Iran

De protesten die begonnen in september 2022 gaan met ups en downs door. **De Iraanse autoriteiten voeren de druk op vrouwen zonder hoofddoek op** door van camerabeelden vrouwen te identificeren die zonder hoofddoek de openbare ruimte betreden. Ook sluiten ze winkels, restaurants en andere gelegenheden die vrouwen zonder hoofddoek binnenlaten.⁶⁵

Uit een meerjarige studie van een Iraanse universiteit in alle Iraanse provincies blijkt dat 70% van alle senior managers en hoog opgeleiden in de publieke sector wil emigreren. Voor ondernemers en zakenmensen is dit 66% en voor artsen, verplegend personeel en andere medici 60%. Hoe hoger de opleiding, hoe groter de wens is om te emigreren. Het gaat met name om jonge, hoog opgeleide, ongetrouwde personen uit steden. Gewenste bestemmingen zijn de EU, VK, VS, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland; slechts 10% wil naar andere landen. Islamitische landen en Aziatische landen (behalve Maleisië en Japan) zijn niet in trek als doelland. De meeste would-be emigranten komen uit provincies met een hoger dan gemiddeld inkomen (Teheran, Isfahan, Qom).⁶⁶ Redenen om te

⁵⁹ CNN, 9 januari 2023. [‘Everything starts to become better’: after three years of Covid isolation, China opens its gates.](#)

⁶⁰ RFA, 5 april 2023. [Demolition of Kashgar’s Khan Bazaar creates uncertain future for Uyghur shop owners.](#)

⁶¹ RFA, 23 maart 2023. [As Ramadan begins, China’s Muslims face fasting bans, monitoring and arrest.](#)

⁶² RFA, 5 april 2023. [Chinese authorities in Tibet go after relatives of self-immolating protestors](#); RFA, 24 januari 2023. [Report offers fresh examples of destruction of religious sites in eastern Tibet.](#)

⁶³ UCA News, 16 februari 2023. [Report documents rampant Christian persecution in China.](#)

⁶⁴ BBC News, 18 februari 2023. [The protesters who’ve gone missing as China deepens crackdown.](#)

⁶⁵ BBC News, 8 april 2023, [Iran installs cameras to find women not wearing hijab](#); The New York Times, 05 mei 2023, [Iran Targets Businesses to Stop Women Defying Hijab Law](#); The Guardian, 10 april 2023, [Women not wearing hijab to be banned from Tehran metro – reports](#)

⁶⁶ Asharq al-Awsat, 27 januari 2023, [Iran: Big Replacement Ahead?](#)

vertrekken lijken onder andere te zijn de politieke situatie, gebrek aan sociale vrijheden, geen toekomstperspectief, gevoel nutteloos te zijn in het land en de slechte economische situatie.⁶⁷ Het aantal stakingen neemt toe, de rial verliest waarde en het maandsalaris van een doorsnee arbeider is genoeg voor slechts negen dagen levensonderhoud.⁶⁸

2.4.2 Syrië

Het **noordwesten van Syrië** heeft te maken met de **gevolgen van de aardbeving** op 6 februari **en enkele gevechten**, ondanks dat de frontlinies in Syrië sinds de coronacrisis min of meer bevroren lijken te zijn. De aardbeving zorgde voor slachtoffers en schade in Idlib, Afrin, Manbij en Aleppo. Naar schatting waren hier 6000 doden en nog meer gewonden. De Syrische autoriteiten worden ervan beschuldigd bewust hulp aan de slachtoffers tegen te hebben gehouden, omdat een deel van het rampgebied in oppositiegebied ligt.⁶⁹ In de regio Idlib wonen veel binnenlands ontheemden (afkomstig elders uit Syrië). **Volgens de VN heeft vier vijfde van de ongeveer vijf miljoen inwoners van het door rebellen bezette noord-westelijke gebied dringend hulp nodig.** Twee weken vóór de aardbeving meldde de VN dat 2,1 miljoen inwoners van het gebied kans liepen cholera te krijgen.⁷⁰

Het conflict in Syrië was in maart twaalf jaar gaande. Volgens het World Food Programme (WFP) leeft 90% van de Syriërs onder de armoedegrens; 14,6 miljoen Syriërs hebben humanitaire hulp nodig. President Assad lijkt langzaam weer te worden geaccepteerd in de Arabische wereld: er is het besef dat hij aan de macht zal blijven.⁷¹ De ministers van Buitenlandse Zaken van Syrië, Jordanië, Saoedi-Arabië, Irak en Egypte verklaarden na een bijeenkomst dat de **vrijwillige en veilige terugkeer van vluchtelingen naar Syrië topprioriteit heeft.** Daarnaast is er **steun voor Syrië om de controle over zijn grondgebied terug te krijgen, de aanwezigheid van gewapende en terroristische groepen te beëindigen en buitenlandse inmenging in interne Syrische zaken te stoppen.**⁷²

2.4.3 Turkije

Ook Turkije is getroffen door wat één van de grootste en dodelijkste **aardbevingen** in de afgelopen 80 jaar wordt genoemd.⁷³ Er vielen meer dan 41.000 doden in Turkije en **circa 1 miljoen mensen raakten dakloos.**⁷⁴ Het getroffen gebied in Turkije beslaat elf provincies waarin zo'n 5900 gebouwen zijn ingestort.⁷⁵ Door het aanvankelijk uitblijven van acute hulp van de Turkse overheid en het instorten van zoveel huizen met veel dodelijke slachtoffers als gevolg, kreeg de regering Erdoğan veel kritiek.⁷⁶ De Turkse regering heeft decennialang ontheffingen verleend aan bouwprojecten die niet aan de bouwetten voldeden. Die bouwetten, ingevoerd na de aardbeving van 1999 in Izmit als verkiezingsbelofte van de toen nieuwe premier Erdoğan, hadden moeten zorgen voor aardbevingsbestendige woningen.⁷⁷

De Turkse politiek stond een aantal maanden in het teken van de **presidents- en parlementsverkiezingen.** Dit keer was het niet meer vanzelfsprekend dat president Erdoğan de verkiezingen zou gaan winnen, maar dat lukte hem op 28 mei in de tweede ronde toch met 52,16%

⁶⁷ Iran International, 28 maart 2023, [Iranians Emigrate As Governance Fails – Report](#)

⁶⁸ Iran International, 1 mei 2023, [Iran's Currency Falls By 10% In One Month Amid Strikes](#)

⁶⁹ BBC News, 7 maart 2023, [Syria Earthquake: Why did the UN aid take so long to arrive?](#)

⁷⁰ The Guardian, 13 februari 2023, [Grief and desperation in Idlib as earthquake compounds crises](#)

⁷¹ Al-Jazeera, 15 maart 2023, [Twelve years on from the beginning of Syria's war](#)

⁷² Al-Monitor, 01 mei 2023, [Return of Syrian refugees 'top priority' in Arab summit: statement](#)

⁷³ CNN World, 9 februari 2023, [The earthquake in Turkey is one of the deadliest this century.](#)

⁷⁴ The Guardian, 21 februari 2023, [Thousands dead, millions displaced: the earthquake fallout in Turkey and Syria](#)

⁷⁵ Aljazeera, 19 februari 2023, [Turkey earthquake rescue operations to end, government says](#)

⁷⁶ Forbes, 21 februari 2023, [Three Things That Went Wrong In Turkey's Earthquake Response](#)

⁷⁷ BBC News, 11 februari 2023, [Turkey earthquake failures leave Erdogan looking vulnerable](#), 11 februari 2023.

van de stemmen.^{78,79,80} Welke invloed de herverkiezing van president Erdoğan zal hebben op de migratie via en vanuit Turkije, zal de komende tijd moeten blijken. Eén van de verkiezingsbeloften van Erdoğan was dat hij (een belangrijk deel van) de in Turkije verblijvende Syriërs zou laten terugkeren naar hun land van herkomst. Het is nog niet duidelijk wat de nieuwe situatie voor Gülenisten gaat betekenen.

2.4.4 Jemen

VN-gezant Grundberg stelde dat de wapenstilstand, die begin oktober 2022 is afgelopen, nog steeds zijn vruchten afwerpt nu de strijdende partijen blijven onderhandelen en bezig zijn met vervolgstappen. Er is een **relatief rustige periode** aangebroken in Jemen. Dit leidt volgens Grundberg tot een kritiek punt en daarmee tot de **grootste kans op een einde aan het conflict in de afgelopen acht jaar**.⁸¹ Op een bijeenkomst in Genève (onder leiding van de VN) spraken de Saudische geleide coalitie en de Houthi rebellen afgelopen maart af gevangenen uit te wisselen. Georganiseerd door het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRC) werden er in april in totaal bijna 900 coalitie- en Houthi gevangenen (bestaande uit politici, journalisten en soldaten) uitgewisseld⁸².

Jemen telt momenteel ruim 4,5 miljoen binnenlandse ontheemden.⁸³ In Jemen verblijven volgens de UNHCR bovendien bijna 92.000 vluchtelingen uit diverse landen (voornamelijk uit Somalië en Ethiopië). **12,9 miljoen Jemenieten hebben dringend humanitaire hulp nodig terwijl bijna de helft van de gezondheidsfaciliteiten in het land niet, slecht of maar gedeeltelijk functioneert** vanwege een tekort aan personeel, geld, elektriciteit en medicijnen. Daarnaast **verergert de humanitaire situatie door uitbraken van ziekten** (waaronder de mazelen, cholera en polio) en een anti-vaccinatiecampagne door de Houthi's.⁸⁴

2.5 Zuid-Amerika

2.5.1 Colombia

De Colombiaanse president Gustavo Petro heeft zich sinds zijn aantreden vorig jaar augustus ingezet om de **banden met Venezuela aan te halen en** is begonnen met de **uitvoering** van zijn **Paz Total-plan** ("Totale Vrede")^{85 86}.

Op dinsdag 25 april jl. vond er in Bogotá (Colombia) op initiatief van president Petro een conferentie plaats over het politieke proces in Venezuela.⁸⁷ De Venezolaanse president Maduro maakte voorafgaand aan de conferentie duidelijk dat de sancties tegen Venezuela opgeheven moeten worden. Na een dag overleg was er op verschillende punten overeenstemming bereikt. Zo zouden er eerlijke en nieuwe verkiezingen moeten worden gehouden. Bij iedere stap hiernaartoe zullen stapsgewijs de sancties worden opgeheven.⁸⁸

Wat betreft het Paz Total-plan liggen er vele uitdagingen: afspraken maken met gewapende groeperingen, ervoor zorgen dat zij zich daadwerkelijk aan de afspraken houden en passende

⁷⁸ The Washington Institute for Near East Policy, [Policy Notes April 2023, No.312 – Turkey's Pivotal 2023 Elections – Issues, Potential Outcomes, and what comes after](#), edited by Soner Çagaptay.

⁷⁹ The New York Times, 14 mei 2023, [What happened in Turkey's Election](#).

⁸⁰ BBC, 28 mei 2023, [Turkey elections 2023: Erdogan wins five more years as Turkey's president - BBC News](#).

⁸¹ United Nations, 17 april 2023, [Yemen at 'critical juncture' in bid to end eight-year war: UN Special Envoy](#).

⁸² The Guardian, 14 april 2023, [Red Cross announces exchange of nearly 900 prisoners in Yemen war](#).

⁸³ UNHCR, 2023, [Operational Data Portal Refugee Situations – Yemen](#).

⁸⁴ United Nations, 21 april 2023, [Yemen health system 'edging closer to collapse' warns WHO](#); Arab News, 17 april 2023, [Fueled by Houthi anti-vaccination propaganda, Yemen's measles outbreak kills 77 children since January](#).

⁸⁵ ICG, 24 februari 2023, [Proteger a los colombianos más vulnerables en el camino hacia la "paz total"](#).

⁸⁶ El País, 1 november 2022, [Petro y Maduro sientan las bases de una nueva relación sin mayor entusiasmo](#).

⁸⁷ The Washington Post, 25 april 2023, [Colombia hosts conference on Venezuela's political crisis](#).

⁸⁸ Caracol Radio, 25 april 2023, [Presidente Petro: Hay que establecer un cronograma, que el pueblo venezolano decida libre](#).

maatregelen nemen tegen groepen die niet mee willen werken. Verder moet de rol van de Colombiaanse veiligheidsdiensten duidelijk worden binnen deze nieuwe veiligheidsstrategie en dient de overheid met een plan te komen over hoe zij de controle over de buitengebieden gaat terugpakken.⁸⁹

Colombia kent ongeveer 9 miljoen binnenlandse ontheemden,⁹⁰ maar het land vangt tegelijkertijd ook bijna 2,5 miljoen Venezolanen op. De begin februari 2021 ingevoerde Tijdelijke Beschermingsstatus (TPS) voor Venezolanen werd met behulp van UNHCR inmiddels aan ruim 1,5 miljoen Venezolanen verstrekt. De TPS maakt onderdeel uit van een breder plan om Venezolanen langs legale weg beter te laten integreren in Colombia.⁹¹ Een deel van de Venezolanen die naar Europa (en Nederland) reizen, doet dat via Colombia.⁹²

2.6 Europa

2.6.1 Oekraïne

In Oekraïne duurt de **oorlog met Rusland** inmiddels meer dan een jaar. Sinds januari 2023 zijn er noch aan Oekraïense noch aan Russische zijde grote terreinwinsten geboekt.⁹³ De raketaanvallen op Oekraïense steden, gericht op infrastructuur en energievoorzieningen, gingen door.⁹⁴ De afgelopen tijd concentreerde de strijd zich rond de plaats Bachmoet. Op 21 mei heeft Rusland de overwinning op Bachmoet geclaimd.⁹⁵ Ondertussen lijkt Oekraïne in juni 2023 een begin te hebben gemaakt met een tegenoffensief. Inmiddels zijn er aanwijzingen dat Oekraïne daarin een pauze heeft ingelast.⁹⁶ Op 6 juni 2023 is de Kachovka-dam, een belangrijke stuwdam in de zuidelijke Oekraïense Cherson-regio, ingestort. Het verwoesten van de Kachovka-dam heeft grote gevolgen voor het milieu, de leefbaarheid van het gebied en mogelijk voor het koelsysteem van de Oekraïense kerncentrale Zaporizja. Tienduizenden mensen hun huizen kwijtgeraakt. Ondertussen komen er steeds meer aanwijzingen dat de doorbraak van de dam alleen veroorzaakt kon worden door een explosie van binnenuit. Dat wil zeggen dat de Russen, onder wiens controle de dam staat, de meest voor de hand liggende verdachten zijn voor deze aanslag.⁹⁷

In de afgelopen maanden heeft Oekraïne meer wapens gekregen, waaronder tanks.⁹⁸ Daarnaast werden Oekraïense militairen opgeleid in westerse landen.⁹⁹ Volgens OHCHR zijn er sinds het begin van de oorlog ongeveer 8.700 Oekraïense burgers gedood en bijna 15.000 gewond.¹⁰⁰ Daarnaast proberen de Oekraïense autoriteiten **de aan Rusland gelieerde stromingen binnen de orthodoxe kerk uit te bannen**.¹⁰¹ Verder heeft Oekraïne de afgelopen maanden de **bestrijding van corruptie** in het land voortgezet.¹⁰²

2.6.2 Belarus

Belarus neemt tot op heden niet direct deel aan de oorlog tussen Oekraïne en Rusland, maar levert een indirecte bijdrage. Zo werden Russische militairen in Belarus opgeleid, Russische gewonden in Belarussische ziekenhuizen verzorgd en maakt Rusland gebruik van Belarussische infrastructuur. Op 25 maart kondigde de Russische president Poetin aan van plan te zijn Russische tactische

⁸⁹ ICG, 24 februari 2023. [Proteger a los colombianos más vulnerables en el camino hacia la “paz total”](#).

⁹⁰ UNHCR, zonder datum. [Colombia](#) [geraadpleegd op 12-06-2023].

⁹¹ UNHCR, 29 maart 2023. [UNHCR Colombia's support to the Temporary Protection Status | March 2021 - December 2022](#)

⁹² Telefonische informatieverstrekking door KMar afdeling Analyse en Onderzoek, 23 juni 2023.

⁹³ BBC, 9 maart 2023. [Ukraine: Tracking the war with Russia](#)

⁹⁴ BBC, 28 april 2023. [Ukraine war: 25 dead as Russian missiles hit cities](#); BBC, 9 maart 2023. [Ukraine: Tracking the war with Russia](#)

⁹⁵ ISW, 24 mei 2023. [The Kremlin's pyrrhic victory in Bakhmut: a retrospective on the battle for Bakhmut](#).

⁹⁶ ISW, 18 juni 2023. [Russian Offensive Campaign Assessment](#).

⁹⁷ The New York Times, 16 juni 2023, [Why the evidence suggests Russia blew up the Kakhovka Dam](#).

⁹⁸ BBC, 22 februari 2023. [Ukraine weapons: What tanks and other equipment are the world giving?](#)

⁹⁹ Politico, 9 september 2022. [Training Ukrainians takes priority as West's stockpiles dwindle](#)

¹⁰⁰ OHCHR, 2 mei 2023. [Ukraine: civilian casualty update 2 May 2023](#)

¹⁰¹ Carnegie Endowment for International Peace, 11 april 2023. [Holy War: The Fight for Ukraine's Churches and Monasteries](#).

¹⁰² Wilson center, 13 februari 2023. [Fighting corruption in wartime Ukraine](#); RTL Nieuws, 3 februari 2023. [Huiszoekingen en invallen: Oekraïne maakt vaart met aanpak corruptie](#).

kernwapens in Belarus te plaatsen.¹⁰³ De militaire samenwerking tussen Rusland en Belarus werd de afgelopen maanden verder versterkt. Voorbereidingen werden getroffen voor een gezamenlijke militaire oefening die in september 2023 zal plaatsvinden. Daarnaast wordt ook de economische samenwerking tussen Belarus en Rusland verder geïntensiveerd.¹⁰⁴

In Belarus is de **repressie verder toegenomen** sinds het begin van de oorlog in Oekraïne. Dit raakt onder andere journalisten, oppositiepolitici, advocaten, demonstranten en critici van de oorlog.¹⁰⁵ Volgens mensenrechtenorganisatie Vyasna telde Belarus begin mei ongeveer 1.500 politieke gevangenen.¹⁰⁶

2.6.3 Rusland

De Russische nationaliteit is een uitgelichte nationaliteit in deze Migratieradar. De recente ontwikkelingen zijn daarom te vinden in § 5.3.1.

¹⁰³ Jamestown, 10 april 2023. [The Role of the Union State of Russia and Belarus in the Russo-Ukrainian War](#)

¹⁰⁴ Jamestown, 24 april 2023. [Belarus and Russia Advance Economic Integration \(Part One\)](#); Jamestown, 4 mei 2023. [Belarus and Russia Advance Economic Integration \(Part Two\)](#)

¹⁰⁵ Human Rights Watch, januari 2023. [World report 2022 Belarus](#).

¹⁰⁶ [Vyasna Human Rights center](#), [geraadpleegd op 5 mei 2023].

3 (Beleids-)ontwikkelingen in Europa

In dit hoofdstuk worden nationale en internationale (beleids-)ontwikkelingen beschreven die in het eerste tertaal van 2023 ingevoerd zijn en van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa dan wel naar Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang om in de gaten te blijven houden.

3.1 Europese (beleids-)ontwikkelingen

Kroatië trad op 1 januari 2023 toe tot het Schengengebied. Nadat het land begin dit jaar was toegetreden tot de paspoortvrije reiszone van Europa, werden de controles aan de interne land- en zeegrenzen op 1 januari 2023 afgeschaft. De luchtgrenzen werden tot 26 maart gecontroleerd. Passagiers die tussen Kroatië en andere landen binnen het Schengengebied vliegen, worden nu op dezelfde manier behandeld als de binnenlandse reizigers van het land.¹⁰⁷

Op 8 maart verlengde de Europese Commissie de Richtlijn Tijdelijke Bescherming tot maart 2024 en herhaalde haar toezegging om indien nodig verdere verlengingen door te voeren. Er werd gesproken over ondersteuning bij integratie op de arbeidsmarkt, toegang tot financiering voor studentenuitwisselingen en ondersteuning voor degenen die willen terugkeren. Sinds het uitbreken van de oorlog hebben bijna 4 miljoen Oekraïners hun toevlucht gezocht in de EU.¹⁰⁸

In maart stelde de Europese Commissie in een **aanbeveling** over de **Terugkeerrichtlijn** concrete maatregelen voor om "mobiele ondersteuningsteams" op te richten om snelle terugkeer te bewerkstelligen en tegelijkertijd de grondrechten te eerbiedigen. Daarnaast werd aangedrongen op alternatieven voor detentie. Ook wordt erover gedacht om lagere handelstarieven aan te bieden aan landen die samenwerken op het gebied van terugname van irreguliere migranten.¹⁰⁹

Op 20 maart startte de Europese Commissie een **proefproject** met **Bulgarije** om "effectievere terugkeer en betere grensbewaking" te bewerkstelligen.¹¹⁰ Het project is gericht op het voorkomen van irreguliere aankomsten en het versterken van grens- en migratiebeheer. Hierbij wordt ingezet op versnelde asielprocedures en effectieve terugkeer. Het versterken van de buitengrenzen met verscherpte bewakingsmaatregelen aan de grens tussen Bulgarije en Turkije is een topprioriteit.¹¹¹ Hierdoor wordt ingezet op het indammen van migratie over de West-Balkanroute.

Een andere ontwikkeling t.a.v. de West-Balkanroute is dat de Raad van de EU op 24 februari definitief groen licht heeft gegeven voor een **overeenkomst met Noord-Macedonië over operationele activiteiten van Frontex**. De overeenkomst maakt het mogelijk om gezamenlijke operaties te organiseren en grensbeheerteams van Frontex in te zetten in Noord-Macedonië, onder voorbehoud van de instemming van het land. Vanaf 1 april kan Frontex Noord-Macedonië helpen bij zijn inspanningen om migratiestromen te beheersen, illegale immigratie tegen te gaan en grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken. In lijn met de Europese grens- en kustwachtverordening bevat het akkoord ook bepalingen voor het toezicht op de naleving en voor de bescherming van de grondrechten.¹¹²

De ambassadeurs van de EU-lidstaten zijn het op 29 maart 2023 eens geworden over het onderhandelingsmandaat van de Raad voor **een voorstel om de visumprocedure te digitaliseren**. Het voorstel maakt het mogelijk om online een visum aan te vragen en vervangt de huidige visumsticker door een digitaal visum. Het heeft tot doel de visumaanvraagprocedure efficiënter te maken en de veiligheid van het Schengengebied te verbeteren. Ze worden via deze weg ook op de hoogte gebracht van de beslissingen over hun visum. Persoonlijk verschijnen op het

¹⁰⁷ Euronews, 27 maart 2023. [Flying into Croatia just got easier: Air border controls dropped for Schengen zone countries.](#)

¹⁰⁸ MMC Europe, Quarterly Mixed Migration Update: Europe, quarter 1 2023.

¹⁰⁹ MMC Europe, Quarterly Mixed Migration Update: Europe, quarter 1 2023.

¹¹⁰ MMC Europe, Quarterly Mixed Migration Update: Europe, quarter 1 2023.

¹¹¹ Europese Commissie, 20 maart 2023. [The European Commission launches a pilot project with Bulgaria.](#)

¹¹² Council of the EU press release, 24 februari 2023.

consulaat is alleen nodig voor nieuwe aanvragers, personen van wie de biometrische gegevens niet meer geldig zijn en personen met een nieuw reisdocument.¹¹³

3.2 (Beleids)ontwikkelingen in andere Europese landen

3.2.1 Duitsland

De grenscontroles aan de Duits-Oostenrijkse landgrens worden met zes maanden verlengd, melden verschillende media, waaronder Die Zeit. In een brief schrijft de Duitse minister van Binnenlandse Zaken aan de EU-Commissie dat een daling van de illegale migratie naar Midden- en West-Europa niet binnen afzienbare tijd te verwachten is en dat Duitsland vorig jaar opnieuw het belangrijkste bestemmingsland in Europa was. Door de toenemende migratie is er grote druk ontstaan op de huisvestingssituatie en daarom ziet de minister zich genoodzaakt om met ingang van 12 mei 2023 voor nog eens zes maanden interne grenscontroles te houden op de belangrijkste route van illegale migratie naar Duitsland.¹¹⁴

BAMF¹¹⁵ verleent aan steeds minder Yezidi-vluchtelingen uit Irak internationale bescherming. Vorig jaar heeft BAMF 2.420 asielaanvragen van Yezidi's afgewezen, terwijl er 5.396 aanvragen werden ingediend. BAMF zou nog steeds bijna alle uit Syrië gevluchte Yezidi's aanmerken als personen die bescherming nodig hebben. Het beschermingspercentage voor Yezidi's uit Irak daarentegen zou dalende zijn; in 2017 kreeg 91,8 procent een beschermingsstatus, in 2022 slechts 48,6 procent.¹¹⁶

De Duitse autoriteiten herzien de **beslispraktijk ten aanzien van Afghaanse vrouwen**, naar aanleiding van de aanbevelingen van EUAA. EUAA had eind december 2022 bepaald dat de beperkingen voor vrouwen en meisjes in Afghanistan gelijk staan aan vervolging.¹¹⁷

3.2.2 Frankrijk

Het **VK** blijft werken aan **het voorkomen van vertrek van irreguliere migranten uit Frankrijk** door samenwerking met de Franse regering. Op 10 maart stemde het VK ermee in Frankrijk £ 476 miljoen (€ 538 miljoen) te betalen over een periode van drie jaar. Hiermee worden een detentiecentrum voor migranten in Noord-Frankrijk, een gezamenlijk commandocentrum, meer patrouilles langs de Franse kust met behulp van drones en nog eens 500 Franse politieagenten betaald. Dit is meer dan een verdubbeling van de uitgaven van 2022.¹¹⁸

Net als Duitsland, voert ook Frankrijk **tijdelijk grenscontroles** uit. Een belangrijke reden hiervoor is de toename van irreguliere migratiestromen.¹¹⁹

3.2.3 Italië

Op 2 januari is een nieuw **decreet** door de Italiaanse president ondertekend **dat het aantal reddingsacties beperkt dat particuliere schepen kunnen uitvoeren** tijdens een enkele inzet op zee. Op straffe van boetes tot 50.000 euro en inbeslagname van hun vaartuigen, worden hulporganisaties gedwongen om onmiddellijk door te varen naar een veilige haven die door de Italiaanse autoriteiten is toegewezen zodra een reddingsoperatie is uitgevoerd, zelfs als andere boten op zee in nood verkeren. Verder omvat het decreet de verplichting om gegevens van overlevenden te verzamelen en te delen met autoriteiten, alsmede hun intentie om internationale bescherming aan te vragen.¹²⁰

Tijdens een persconferentie op 9 maart 2023 presenteerde premier Meloni een volgend decreet in de Calabrische stad Cutro. Dit decreet bevat **bepalingen over de legale binnenkomst van buitenlandse werknemers en het voorkomen en bestrijden van irreguliere immigratie**. De bepalingen omvatten strengere straffen van 2 tot 6 jaar gevangenisstraf voor degenen die het vervoer van buitenlanders promoten, organiseren, financieren of uitvoeren. Daarnaast bevat het decreet de introductie van een nieuw misdrijf "dood of letsel als gevolg van misdaden op het gebied

¹¹³ Council of the EU press release, 29 maart 2023.

¹¹⁴ Zeit online, 14 april 2023. [Faeser verlängert Grenzkontrollen zu Österreich.](#)

¹¹⁵ Bundesamt für Migration und Flüchtlinge: de Duitse immigratiedienst.

¹¹⁶ Süddeutsche Zeitung, 3 februari 2023. [Viele Jesiden erhalten kein Asyl.](#)

¹¹⁷ Evangelisch.de, 14 februari 2023. [Deutschland überprüft Regeln für Asyl-Anerkennungen für Afghaninnen.](#)

¹¹⁸ MMC Europe, Quarterly Mixed Migration Update: Europe, quarter 1 2023.

¹¹⁹ European Commission, [Temporary Reintroduction of Border Control](#), geraadpleegd 23 juni 2023.

¹²⁰ ECRE weekly bulletin, 13 januari 2023.

van illegale immigratie”, strafbaar met maximaal dertig jaar gevangenisstraf. Verder introduceert het decreet een versterking van het netwerk van detentiecentra voor terugkeer. Ten slotte worden de omstandigheden beperkt waaronder de nationale vorm van bescherming (*protezione speciale*) kan worden verleend.¹²¹

Op 11 april 2023 heeft de Italiaanse regering de **nationale noodtoestand voor immigratie** afgekondigd na een forse toename van het aantal aankomsten van irreguliere migranten in Italië. De noodtoestand zal initieel worden gefinancierd met € 5 miljoen.¹²²

3.2.4 Litouwen

Het parlement van de Republiek Litouwen stemde op 20 april 2023 voor goedkeuring van **amendementen op de wet inzake de staatsgrens en de bescherming daarvan**. De amendementen legaliseren pushbacks in het 5 km brede grensgebied tussen Litouwen en Wit-Rusland en geven civiele vrijwillige ondersteuners van grenswachters de bevoegdheid om geweld te gebruiken.¹²³

3.2.5 Spanje

In februari hebben de regeringen van **Spanje en Marokko overeenkomsten gesloten over het reguleren van migratie en het stimuleren van Spaanse investeringen in Marokko**. In een verklaring beloofden de twee landen dat ze “hun samenwerking op het gebied van de strijd tegen irreguliere migratie, grenscontrole, de strijd tegen netwerken en de overname van irreguliere migranten zouden intensiveren”, terwijl ze reguliere migratie zullen faciliteren. De Europese Unie heeft in maart ook nieuwe samenwerkingsprogramma's met Marokko gepresenteerd, waaronder een “alomvattend migratieprogramma” van 152 miljoen euro.¹²⁴ Dit programma is bedoeld om de acties van Marokko op het gebied van grensbeheer in de strijd tegen smokkelnetwerken te versterken. Daarnaast wordt de nationale strategie van Marokko inzake immigratie en asiel versterkt, evenals de vrijwillige terugkeer en de herintegratie van migranten in hun land van herkomst.¹²⁵

3.2.6 Servië

Servië onderneemt stappen om zijn **visumbeleid af te stemmen op dat van de EU**. Sinds 2022 kunnen onderdanen van Burundi en Tunesië niet langer visumvrij binnenkomen en sinds januari 2023 hebben ook Indiase onderdanen een visum nodig. De Oostenrijkse autoriteiten constateerden een daling van 70% in irreguliere aankomsten eind december 2022/begin januari 2023 als gevolg van een daling in aankomsten van Indiase staatsburgers.¹²⁶

4.3 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

4.3.1 Beoordeling asielaanvragen

In februari 2023 informeerde de Staatsecretaris van J&V de Tweede Kamer over het continueren van de **verlengde wettelijke beslistermijn voor asielaanvragen**. In augustus 2022 werd de wettelijke beslistermijn van zes maanden vanwege de grote aantallen asielaanvragen verlengd naar vijftien maanden. Omstreeks 1 juli 2023 zal worden beoordeeld of de maatregel tot het einde van het jaar in stand moet blijven.¹²⁷

Op 16 maart 2023 deelde de Staatssecretaris van J&V aan de Tweede Kamer mee dat hij het **besluitmoratorium voor Oekraïners** verlengt tot 28 augustus 2023.¹²⁸

¹²¹ ECRE weekly bulletin, 17 maart 2023.

¹²² ECRE weekly bulletin 14 april 2023.

¹²³ ECRE Weekly bulletin, 21 april 2023.

¹²⁴ MMC Europe, Quarterly Mixed Migration Update: Europe, quarter 1 2023.

¹²⁵ Europese Commissie, 2 maart 2023. [EU launches new cooperation programmes with Morocco worth €624 million green transition, migration and reforms.](#)

¹²⁶ MMC Europe, Quarterly Mixed Migration Update: Europe, quarter 1 2023. OTS, 8 januari 2023, [Karner: De asielklem begint te werken.](#)

¹²⁷ Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 3 februari 2023, nr. 4426794.

¹²⁸ Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 16 maart 2023, nr. 4506368.

4.3.2 Aanvullende maatregelen asiel

In augustus 2022 deelde de Staatssecretaris van J&V per brief aan de Tweede Kamer mee dat het kabinet besloten had om het tekort aan opvang en huisvesting voor asielzoekers en statushouders aan te pakken en de komst van nieuwe asielzoekers naar Nederland te beperken. Onder andere werd de mogelijkheid voor het aanvragen van nareis door gezinsleden van asielzoekers getemporiseerd. De gezinshereniging van nareizigers werd met maximaal zes maanden uitgesteld, tenzij voor het hele gezin een passende woning beschikbaar was. Verschillende rechtbanken oordeelden dat er geen wettelijke grondslag voor deze nareismaatregel was. Het kabinet ging in hoger beroep. Op 8 februari heeft de Raad van State een negatief oordeel geveld over de **nareismaatregel**, waarop **deze definitief is ingetrokken**.¹²⁹ Het aantal nareizigers zal dus in ieder geval niet op deze manier (tijdelijk) worden gematigd.

4.3.3 Wijzigingen landenbeleid

Voor **Mali** is besloten om de provincies Gao, Ménaka en Mopti aan te merken als gebied waar sprake is van een uitzonderlijke situatie. Een uitzonderlijke situatie zoals bedoeld onder artikel 15 onder c Kwalificatierichtlijn geeft recht op subsidiaire bescherming in verband met ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict. Voor vreemdelingen uit de genoemde gebieden die enkel een reëel risico lopen op ernstige schade vanwege de uitzonderlijke veiligheidssituatie in deze regio's, kan in beginsel worden aangenomen dat er een vestigingsalternatief is in Bamako. Daarom toetst de IND in iedere zaak of gelet op individuele omstandigheden een vestigingsalternatief in Bamako kan worden tegengeworpen.¹³⁰

De Staatssecretaris van J&V wijzigde op 22 februari 2023 het landenbeleid voor **Sudan**.¹³¹ Vanwege de sindsdien sterk gewijzigde situatie in Sudan wordt nauwlettende gemonitord of een nieuwe aanpassing van dit beleid nodig is.

Ethiopië Na het ondertekenen (en stand houden) van het vredesverdrag tussen de strijdende partijen in Ethiopië op 2 november 2022, is de humanitaire en veiligheidssituatie in het land verbeterd. Desondanks is er aanleiding om zowel journalisten die kritiek uiten op de autoriteiten, als oppositieleiden, academici en activisten die significante kritiek uiten op de autoriteiten als nieuwe risicogroep te benoemen. Daarnaast is besloten om vreemdelingen die (vermeend) lid of aanhanger zijn van OLF-Shene (OLA) te blijven aanmerken als risicogroep. Vreemdelingen die (vermeend) lid of aanhanger zijn van OLF worden niet langer aangemerkt als risicogroep, evenals etnische Tigreeërs. Tot slot is besloten om aan te nemen dat buiten Addis Abeba bescherming van de autoriteiten in zijn algemeenheid niet mogelijk is. Aan personen die behoren tot de LHBTI-gemeenschap en meisjes en vrouwen die vrezen het slachtoffer te worden van genitale verminking kunnen de autoriteiten in heel Ethiopië geen bescherming bieden. Voor vreemdelingen met een gegronde vrees voor vervolging of ernstige schade is het in beginsel niet mogelijk bescherming van de autoriteiten te verkrijgen indien zij voorafgaand aan het vertrek uit Ethiopië, hun normale woon- of verblijfplaats buiten Addis Abeba hadden. Ook wordt in het landgebonden asielbeleid voor Ethiopië opgenomen dat er voor vreemdelingen uit Ethiopië in iedere zaak wordt getoetst of, gelet op de individuele omstandigheden, een binnenlands beschermingsalternatief in Addis Abeba kan worden tegengeworpen. De aanpassingen zijn 18 april aan de Tweede Kamer gestuurd.¹³²

Op 30 januari 2023 schreef de Staatssecretaris van J&V aan de Tweede Kamer dat het WODC **onderzoek** gaat doen naar het beleid en proces ten aanzien van de toepassing van **het concept 'Veilige landen van herkomst' in andere Europese lidstaten**. De uitkomst van die Europese vergelijking is naar verwachting in de zomer van 2023 beschikbaar.¹³³

¹²⁹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 11 januari 2023, nr. 4424241.

¹³⁰ Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 11 januari 2023, kenmerk: 4333513.

¹³¹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 22 februari 2023, kenmerk 4147399

¹³² Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 18 april 2023, kenmerk 4147640.

¹³³ Brief van de Staatssecretaris van Justitie & Veiligheid van 30 januari 2023, kenmerk 4404610.

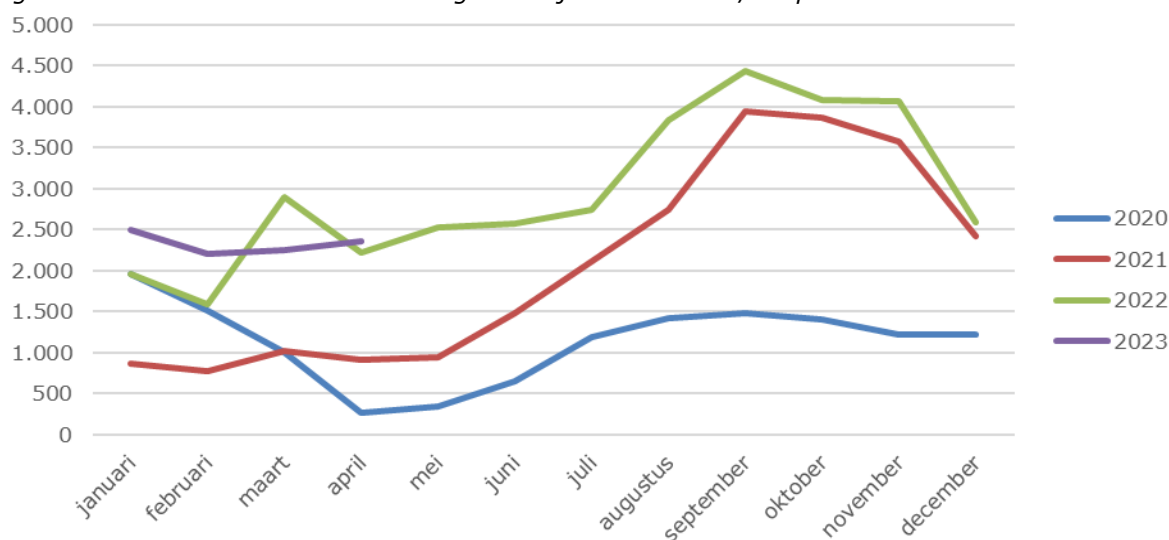
5 Asielaanvragen en tijdelijke bescherming in Nederland

In dit hoofdstuk staan de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten Nederland (t/m april 2023).

5.1 Aantal aanvragen

Sinds december 2022 is het aantal eerste asielaanvragen in Nederland vrij stabiel met gemiddeld 2.400 aanvragen per maand (zie Fig. 5.1). In lijn met een seizoenspatroon (het aantal asielaanvragen neemt in de loop van de (na)zomer doorgaans toe en in de winter af) is dit beduidend lager dan van augustus t/m november 2022. Toen kwamen er in Nederland bijna tweemaal zoveel aanvragen per maand (gemiddeld 4.100 p/m). Gemiddeld is het aantal vergelijkbaar met de eerste vier maanden van 2022 (gemiddeld 2.200), alleen verliep de instroom dit jaar minder grillig dan begin 2022 (zie Fig. 5.1).

Figuur 5.1 – Aantal eerste asielaanvragen van januari 2020 t/m april 2023¹³⁴

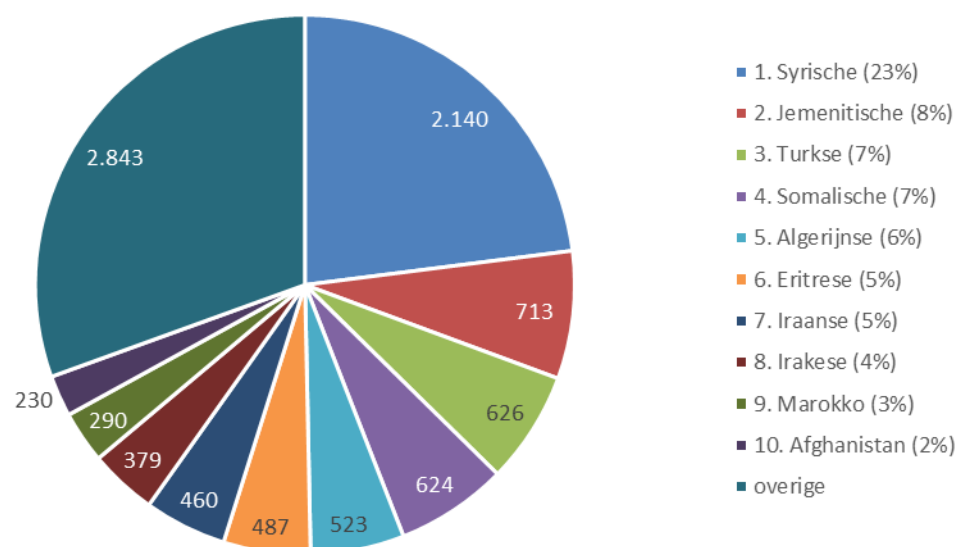

¹³⁴ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 15 mei 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

5.2 Nationaliteiten

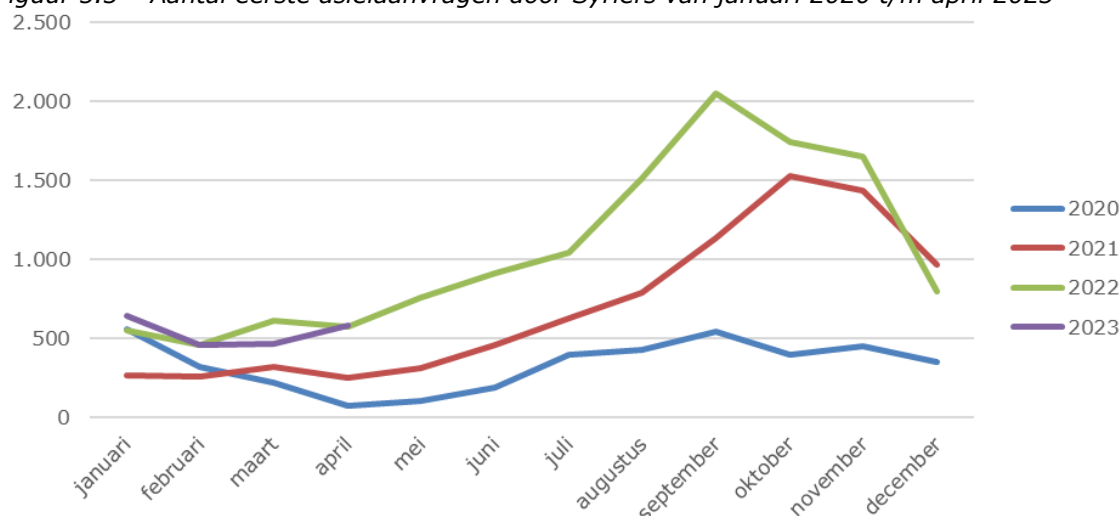
In het eerste tertaal van 2023 zijn Syriërs bij uitstek de meest voorkomende aanvragers van asiel in Nederland (2.140; 23% van alle aanvragen; zie ook Figuur 5.2). Hun aandeel in de totaalinstroom in Nederland is echter bijna gehalveerd ten opzichte van het derde tertaal van 2022 (41%). Op afstand vormen Jemenieten de tweede meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland begin 2023 (713; 8%). Nieuw in de top vijf zijn Algerijnen (6%), die in het vorige tertaal op plaats zes stonden (4%). Afghanistan zijn de tiende meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland.

Figuur 5.2 – Tien meest voorkomende en overige nationaliteiten onder asielaanvragers in Nederland van januari t/m april 2023 (totaal aantal aanvragers = 9.315).

Het aantal eerste asielaanvragen door **Syriërs** in Nederland is vanaf december beduidend lager dan van augustus t/m november 2022 (zie Fig. 5.3). Tegelijkertijd is het aantal **van december 2022 t/m april 2023 in Nederland vergelijkbaar met dezelfde periode een jaar eerder**.

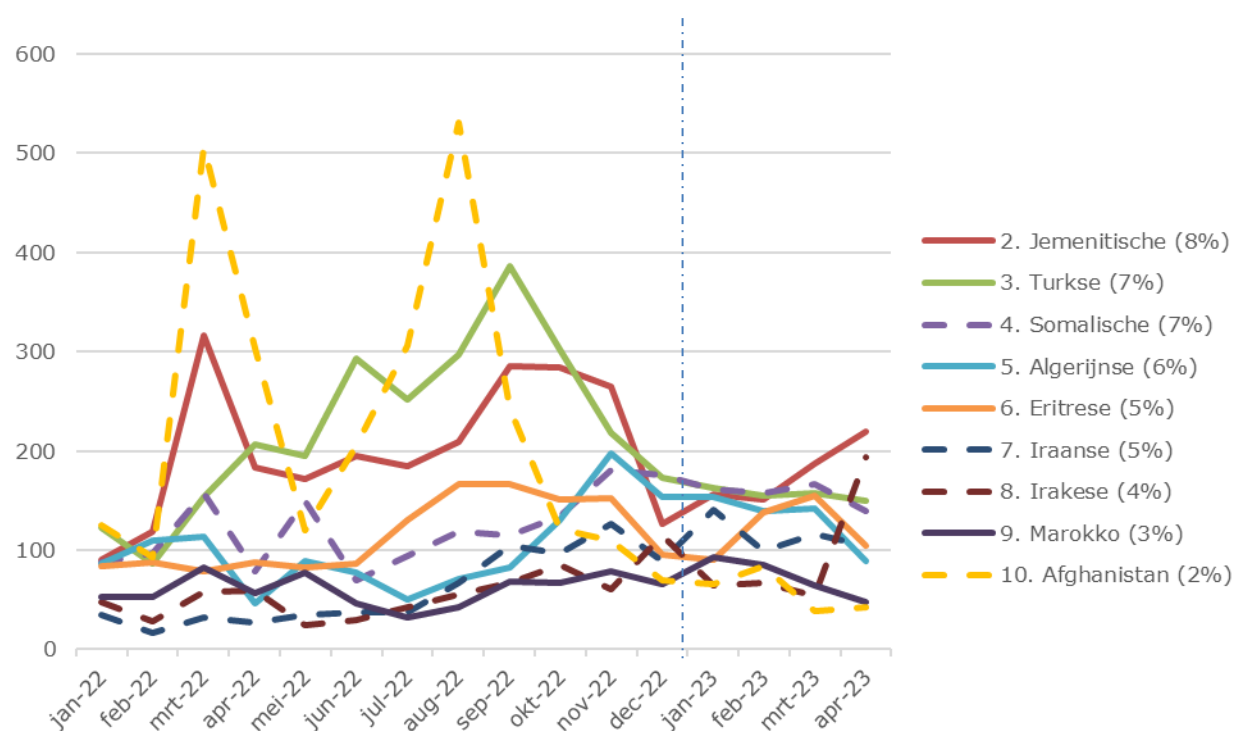
Figuur 5.3 – Aantal eerste asielaanvragen door Syriërs van januari 2020 t/m april 2023¹³⁵

¹³⁵ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 15 mei 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 5.4 geeft het verloop van het aantal asielaanvragen weer voor de tien meest voorkomende nationaliteiten onder aanvragers van asiel in Nederland, exclusief Syriërs (1). Voor twee nationaliteiten was er een relatief sterke stijging in het aantal asielaanvragen begin 2023: Jemenieten en Irakezen. Net als begin 2022¹³⁶ steeg het aantal aanvragen door **Jemenieten** vanaf maart 2023, al zien we dit jaar niet eenzelfde piek als vorig jaar. Het aantal aanvragen door **Irakezen** was eigenlijk alleen in april 2023 vrij hoog (194, t.o.v. gemiddeld 60 p/m in de twaalf maanden ervoor). Er zijn relatief zichtbare dalingen van het aantal asielaanvragen door Algerijnen, Marokkanen en Afghanen. Tegelijkertijd was de instroom aan Algerijnen in de eerste drie maanden hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Het aantal aanvragen door **Iraniërs** is vanaf september 2022 vrij stabiel (gemiddeld 110 p/m) en ongeveer driemaal hoger dan in de periode ervoor (gemiddelde 36 p/m van januari t/m augustus 2022). Vanaf september 2022 zijn er met ups en downs protesten in Iran (zie §2.4.2).

Figuur 5.4 – Aantal eerste asielaanvragen door top-10 nationaliteiten excl. Syriërs (1) en onbekende nationaliteit, van januari 2022 t/m april 2023¹³⁷.

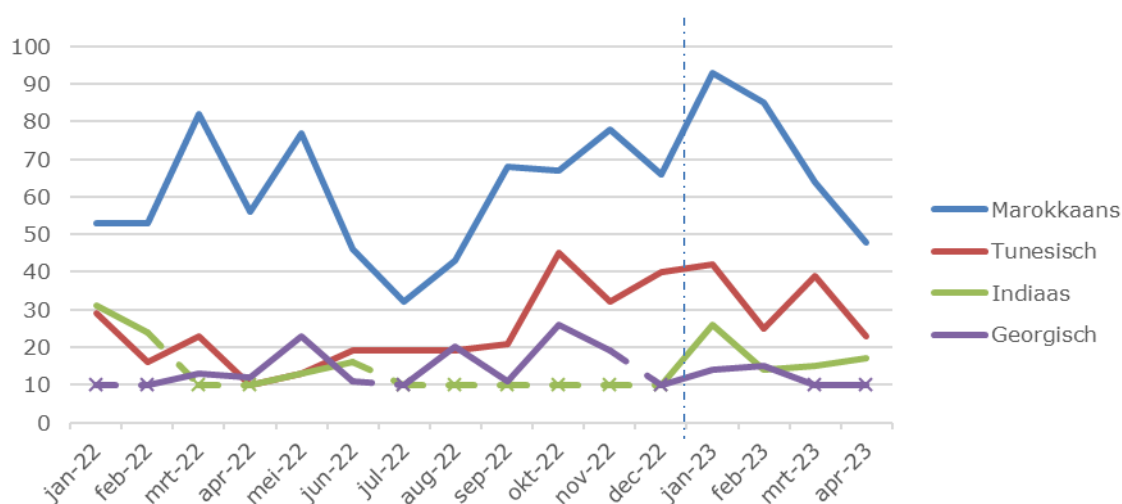
¹³⁶ IND/SUA/O&A, *Analyse instroom Jemenieten*, december 2022.

¹³⁷ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 15 mei 2023. De top 10 is gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari t/m april 2023.

5.3 Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”

De algemene situatie in een aantal herkomstlanden van asielzoekers wordt als veilig beschouwd.¹³⁸ Dit gaat om alle landen in de EU en landen die op een specifieke lijst van ‘veilige landen van herkomst (asielzoekers)’ staan. De situatie van landen op deze lijst wordt om het jaar opnieuw beoordeeld. In totaal ontving Nederland van januari t/m april 2023 **658 aanvragen van personen uit ‘veilige landen’** (dit zijn er iets meer dan vorig tertiaal (+44, +7%)). Het betreft **zeven procent van de totale asielinstroom in Nederland**, wat drie procent meer is dan vorig tertiaal. Deze aanvragen werden vooral ingediend door personen met de Marokkaanse, Tunesische, Indiase of Georgische nationaliteit. Figuur 5.5 toont de aantallen asielaanvragen voor deze vier nationaliteiten. Zie de toelichting bij Figuur 5.4 voor een bespreking van het verloop van het aantal asielaanvragen door **Marokkanen**, de negende meest voorkomende nationaliteit in de totaalinstroom. Het aantal aanvragen door **Tunesiërs** schommelde de eerste vier maanden van 2023, maar lag gemiddeld (32) wat lager dan de laatste drie maanden van 2022 (39) en juist wat hoger dan de eerdere maanden van 2022 (19). Verder is het aantal aanvragen door personen met de **Indiase** nationaliteit sinds januari 2023 relatief hoog: gemiddeld achttien per maand terwijl dit in de zes maanden ervoor niet boven de tien per maand kwam.

Figuur 5.5 – Aantal eerste asielaanvragen door vier meest voorkomende nationaliteiten bij ‘veilige landen’, van januari 2022 t/m april 2023.¹³⁹

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als ‘- - -X’

¹³⁸ Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst (asielzoekers)? | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 10 januari 2023.

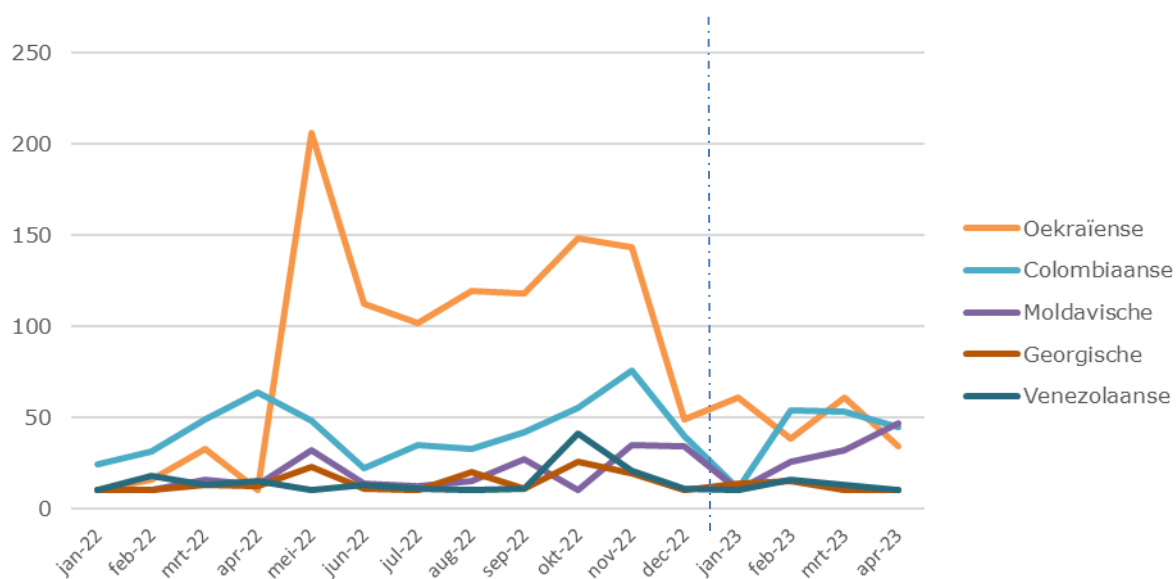
¹³⁹ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 15 mei 2023. De top vier is gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari t/m april 2023. Aantallen kleiner dan 10, weergegeven als ‘10’.

5.4 Asielaanvragen en tijdelijke bescherming van personen van visumvrije nationaliteiten

Van een aantal (al dan niet als veilig gedefinieerde) herkomstlanden mogen onderdanen zonder visum (visumvrij) Schengen en dus Nederland inreizen.¹⁴⁰ Sommigen doen hierna een asielaanvraag in Nederland. In de eerste vier maanden van 2023 gebeurde dit vooral door Oekraïners en Colombianen. Het aantal asielaanvragen door **Oekraïners** schommelde vanaf december 2022 rond de 50 per maand en was daarmee bijna twee derde lager dan in de periode ervoor (van mei t/m november 2022 vrij constant met gemiddeld 135 p/m; zie ook Figuur 5.6). In ieder geval tot en met 4 maart 2024 komen Oekraïners in aanmerking voor 'tijdelijke bescherming'¹⁴¹ waardoor een asielaanvraag niet nodig is. Van december 2022 t/m maart 2023 ontving Nederland gemiddeld ongeveer 3.000 registraties van Oekraïners per maand, in april betrof het ruim 2.000 registraties (zie Fig. 5.7).

Het aantal asielaanvragen door **Colombianen** schommelt rond een gemiddelde van 40 per maand, met in januari 2023 vrij uitzonderlijk een relatief laag aantal van elf. Onder **Moldaviërs** schommelt het aantal asielaanvragen vanaf september 2022 rond de 25 à 30 per maand. In april 2023 lag het met bijna 50 aanvragen hoger dan in ieder geval vanaf januari 2020 het geval was.¹⁴² In 2020 en 2021 kwamen er per jaar zelfs minder dan 50 aanvragen van Moldaviërs binnen. Mogelijk dat Moldaviërs meer dan voorheen een dreiging voelen van Russen.

Figuur 5.6 – Aantal eerste asielaanvragen door vijf meest voorkomende visumvrije nationaliteiten, van januari 2022 t/m april 2023.¹⁴³

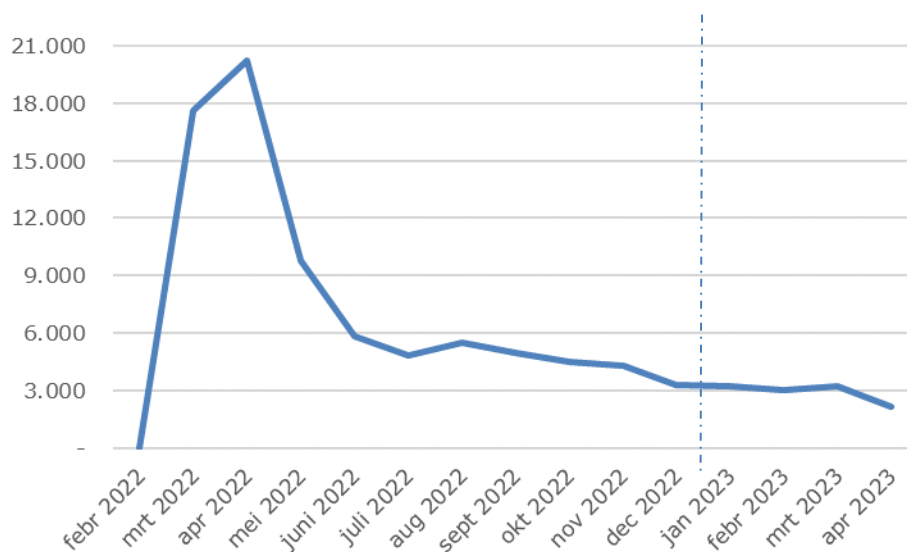
¹⁴⁰ Lijst met niet-visumplichtige nationaliteiten - Schengenvisum.info. Geraadpleegd op 10 januari 2023.

¹⁴¹ Rijksoverheid, 14 oktober 2022. European Commission extends Temporary Protection Directive. Geraadpleegd op 8 februari 2022.

¹⁴² Cijfers van voor 2020 zijn niet geanalyseerd voor deze Migratieradar.

¹⁴³ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 15 mei 2023. De top vier is gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari t/m april 2023. Aantallen kleiner dan 10, weergegeven als '10'.

Figuur 5.7 – Aantal registraties voor tijdelijke beschermingsstatus voor personen met de Oekraïense nationaliteit, van februari 2022 t/m april 2023.¹⁴⁴

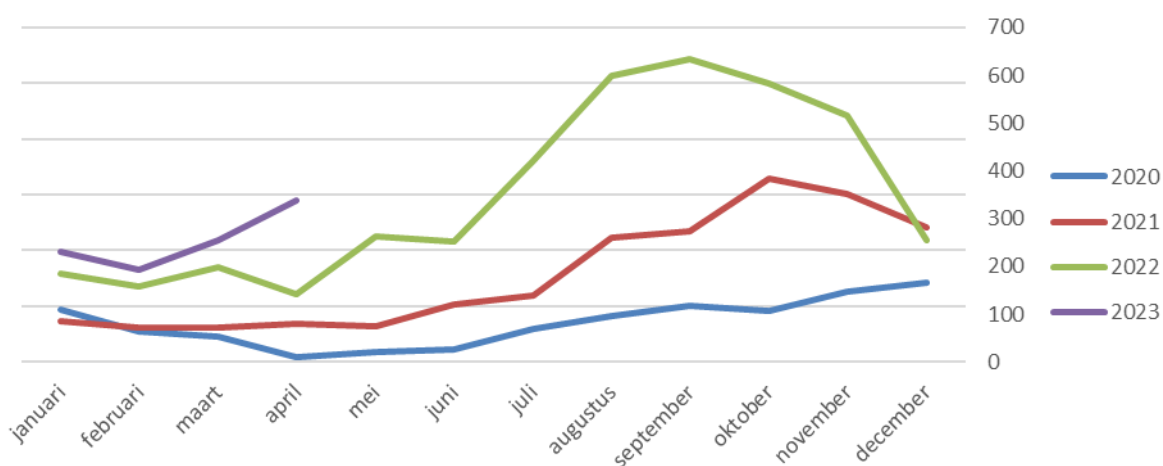

¹⁴⁴ Het aantal mensen dat onder de tijdelijke beschermingsrichtlijn valt, is gebaseerd op de gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie. Deze gegevens krijgt de IND via APM van de RVIG (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens). Zowel de inschrijvingen als de uitschrijvingen zijn meegenomen in deze aantallen. Dit betekent dat de aantallen kunnen fluctueren. De cijfers wijken af van de aantallen in Metis. Hierbij worden namelijk eventuele uitschrijvingen in het gemeentelijke basisregister niet meegenomen. Ook is er een verschil met de aantallen zoals vermeld in de EUAA-rapportages. De levering aan het EUAA is gebaseerd op daglevering waarbij mutaties van eerdere dagen niet worden meegenomen. Naast registraties van personen met de Oekraïense nationaliteit is er ook een relatief klein aantal registraties van personen met een ander dan de Oekraïense nationaliteit. Deze zijn verder niet in beeld gebracht.

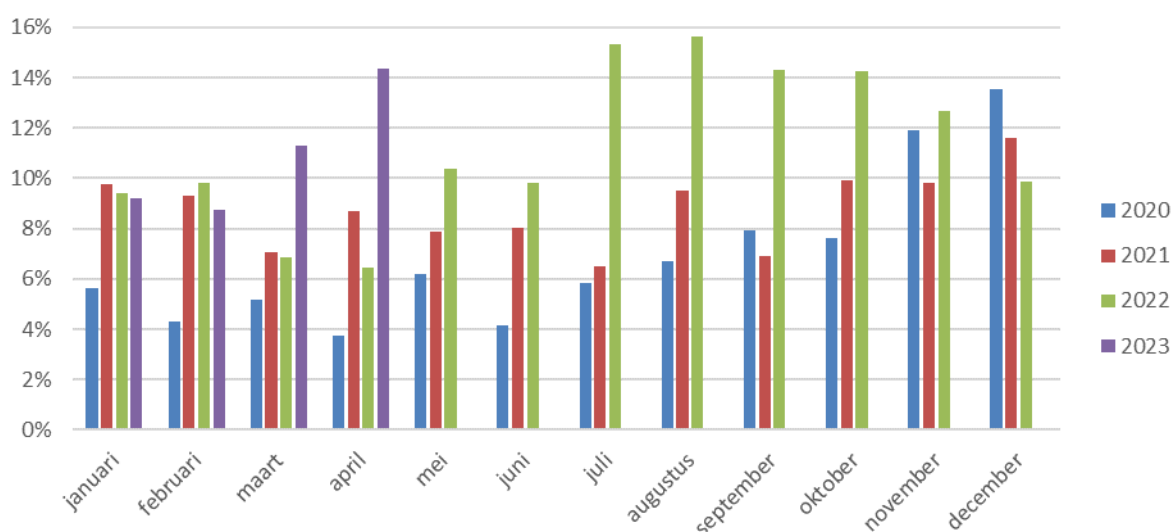
5.5 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen

Een specifieke groep binnen de asielinstroom is die van minderjarigen die zonder ouder of andere wettelijk vertegenwoordiger asiel aanvragen. Het verloop van het aantal alleenstaande minderjarigen in de asielinstroom in Nederland is in grote lijnen vergelijkbaar met die voor alle asielzoekers (zie Fig. 5.1 en 5.8). Vanaf december 2022 is het aantal per maand (gemiddeld ruim 200; zie Fig. 5.8) relatief laag ten opzichte van de maanden ervoor. In april 2023 was er een relatief sterke stijging – die niet in de totaalinstroom zat – naar ruim 300 aanvragen (+45%). Ook het *aandeel* alleenstaande minderjarigen was in april (14%) aan de hoge kant ten opzichte van de vier maanden ervoor (gemiddeld 10%) en vergelijkbaar met het aandeel in juli t/m november 2022 (gemiddeld 14%; zie ook Figuur 5.9).

Figuur 5.8 – Aantal eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen in Nederland per maand, van januari 2020 t/m april 2023.¹⁴⁵

Figuur 5.9 – Aandeel eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen in Nederland per maand, t.o.v. totaalinstroom, van januari 2020 t/m april 2023.¹⁴⁶

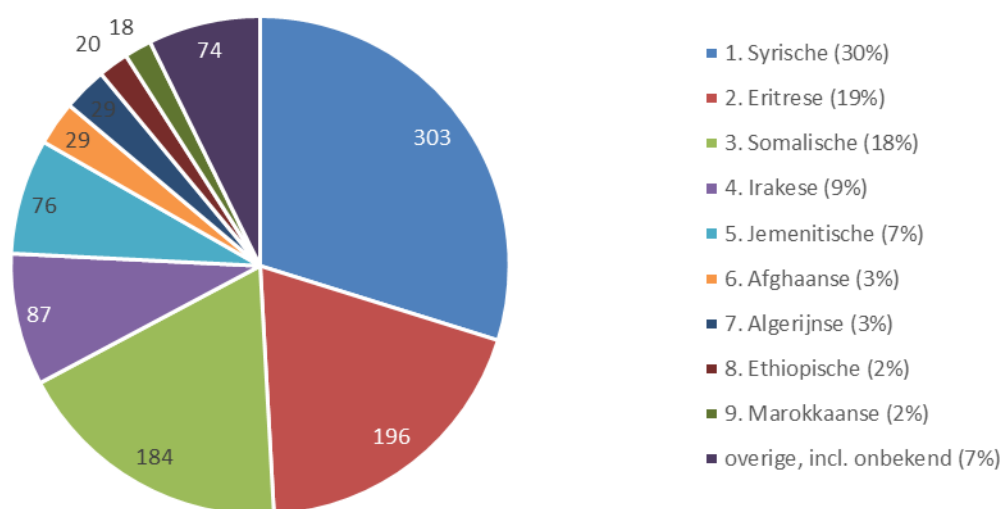

¹⁴⁵ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 25 mei 2023.

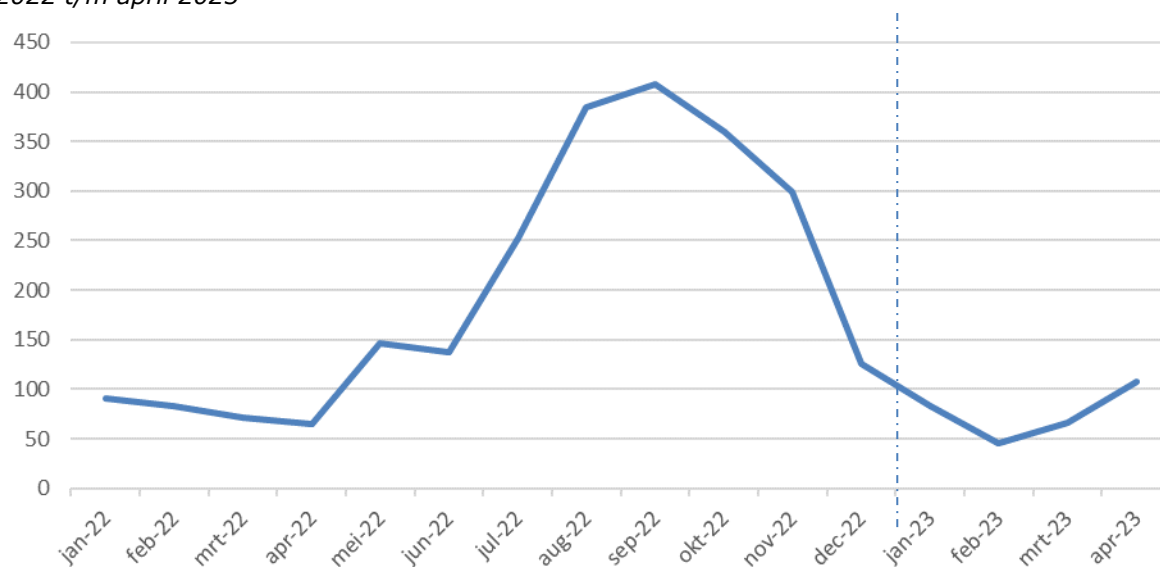
¹⁴⁶ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 25 mei 2023.

In het eerste tertaal van 2023 is de Syrische nationaliteit de meest voorkomende nationaliteit onder de alleenstaande minderjarige aanvragers van asiel in Nederland (30%, zie Fig. 5.10), net als onder alle aanvragers (zie §5.1). In verhouding zijn er echter relatief veel Eritrese en Somalische alleenstaande minderjarigen: van ieder bijna twintig procent terwijl onder alle aanvragers respectievelijk vijf en zeven procent deze nationaliteiten hadden. De relatief sterke stijging van het aantal aanvragen door alleenstaande minderjarigen in april 2023 heeft voornamelijk te maken met de stijgingen onder Syriërs (zie Fig. 5.11) en Irakezen en in iets mindere mate onder Jemenieten (zie Fig. 5.12).

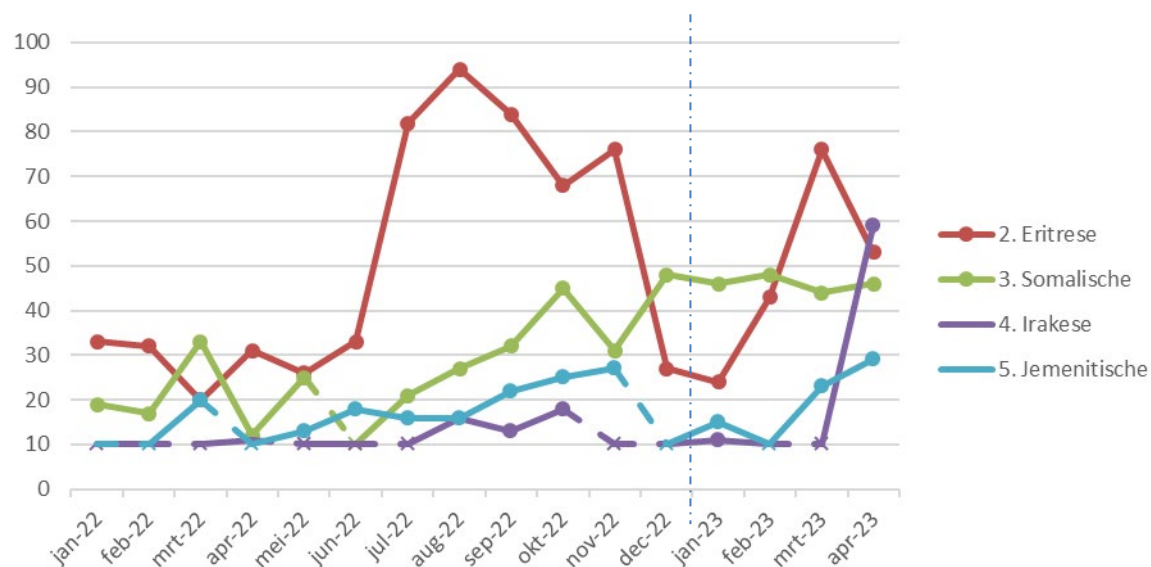
Figuur 5.10 – Negen meest voorkomende en overige nationaliteiten onder alleenstaande, minderjarige asielaanvragers in Nederland van januari t/m april 2023 (totaal aantal aanvragers = 1.016).

Figuur 5.11 – Aantal eerste asielaanvragen door Syrische alleenstaande minderjarigen van januari 2022 t/m april 2023¹⁴⁷

Figuur 5.12 – Aantal eerste asielaanvragen door top-5 nationaliteiten excl. Syriërs (1), van januari 2022 t/m april 2023¹⁴⁸

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

¹⁴⁷ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 25 mei 2023.

¹⁴⁸ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 25 mei 2023. De top 5 is gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari t/m april 2023.

6 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk zijn asielaanvragen voor vier nationaliteiten uitgelicht: de Indiase, Irakese, Russische en Sudanese.¹⁴⁹ Eerst is er aandacht voor ontwikkelingen in de landen van herkomst, inclusief opvang in de regio. Daarna wordt voor deze nationaliteiten ingegaan op onder andere de aantallen aanvragen in Nederland¹⁵⁰ en kenmerken van de aanvragers in Nederland.

6.1 Indiërs

Tot nu toe zijn Indiërs niet een veel geziene nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland. Tegelijkertijd is de verwachting dat zij nog veelvuldig gezien gaan worden in (ir)reguliere migratiestromen. Het is een nationaliteit die gebruik maakt reisroutes via Nederlandse luchthavens, waar in voorkomende gevallen tijdens transit of na weigeringen op de luchthaven van bestemming asiel wordt aangevraagd.¹⁵¹

6.1.1 Ontwikkelingen

Zowel de VS als de EU hebben in 2022 een significante stijging gezien van irreguliere migratie uit India. In de EU hebben in 2019 (2021 en 2020 minder goed vergelijkbaar door corona reisbeperkingen) 6.958 mensen uit India asiel aangevraagd. In 2022 was dit aantal gestegen naar 25.757. Dit hoge aantal wordt gelinkt aan visumvrij reizen naar Servië voor mensen uit India, die dan vervolgens via de West-Balkanroute verder trekken naar de EU. Op 1 januari 2023 heeft Servië een visumplicht ingevoerd voor de bevolking van India.

De belangrijkste push- en pullfactoren om India te verlaten en naar een ander land te gaan hebben te maken met angst voor geweld vanuit hindoe nationalistische hoek. Het gaat dan met name om moslims, christenen, hindoes uit lage kastes, LHBTI's, politieke oppositie, boeren uit Punjab die zich benadeeld voelen door de regering van premier Modi en mensen die met een onafhankelijkheidsbeweging in verband worden gebracht. De meeste van deze problemen spelen al sinds 2014 toen premier Modi aan de macht kwam. Sindsdien nam ook het sektarisch geweld in India aanzienlijk toe en vluchten er gestaag meer mensen uit India richting het westen.

Daarnaast worden economische redenen als belangrijk motief voor irreguliere migratie uit India genoemd.¹⁵² In het eerste tertaal van 2023 namen ook de spanningen weer toe tussen de Indiase veiligheidsdiensten en de Sikh die pleiten voor een onafhankelijk Khalistan in de provincie Punjab, een conflict dat al decennia bestaat.¹⁵³

6.1.2 Asielaanvragers in Nederland

Figuren 6.1a en 6.1b geven een beeld van de aantallen Indiërs die in Nederland asiel aanvragen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers in de eerste vier maanden van 2023.

In Nederland vroegen er begin 2023 zichtbaar meer Indiërs asiel aan dan in het laatste halfjaar van 2022 (zie Fig. 6.1a). Ook eind 2021 en begin 2022 was de instroom relatief hoog.

¹⁴⁹ De selectie van deze nationaliteiten is gemaakt op basis van een enquête die gehouden is onder de lezers van eerdere edities van de Migratieradar. Redenen om een bepaalde nationaliteit uit te lichten hadden te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of vanwege het toegenomen belang als transitland. Vervolgens is door het Migratieradar-team een selectie gemaakt van de in de enquête genoemde nationaliteiten.

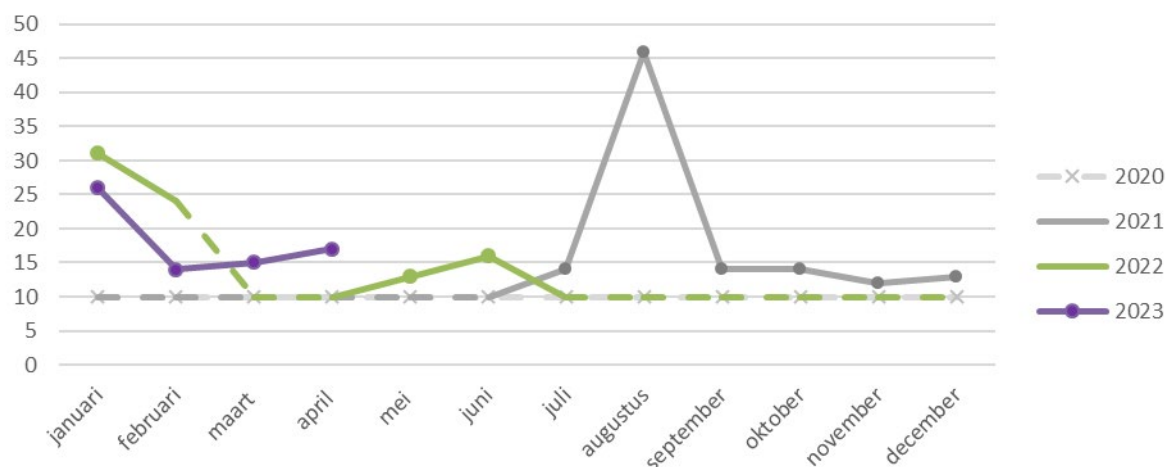
¹⁵⁰ Net als in hoofdstuk 5 zijn de aantallen voor Nederland gebaseerd op IND-data en die voor de EU+ op EUAA-data. De disclaimers die hierbij in hoofdstuk 5 gemaakt zijn, gelden ook voor dit hoofdstuk.

¹⁵¹ Respondent enquête over wensen voor uit te lichten nationaliteiten, bevestigd door de KMar.

¹⁵² BBC, 10 oktober 2022. [US immigration: Why Indians are fleeing halfway around the world](#); The Guardian, 3 februari 2020. [‘Scared for my life’: why more Indians are joining migrants on risky journey to reach the US](#).

¹⁵³ NOS, 23 april 2023. [Indiase politie arresteert sikh-separatist na lange klopijacht](#).

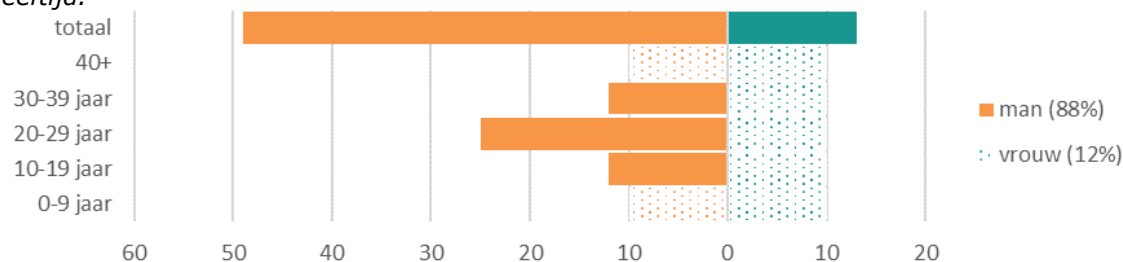
Figuur 6.1a – Aantal eerste asielaanvragen per maand door Indiërs in Nederland van januari 2020 t/m april 2023¹⁵⁴

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

Bijna alle 72 Indische asielaanvragers in T1 van 2023 waren man (88%), de helft van hen was in de twintig (zie Fig. 6.1b). Het aantal dat als alleenstaande minderjarige asiel aanvraag was minimaal (<10).

Figuur 6.1d – Aantal Indische asielaanvragers in T1 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.¹⁵⁵

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '.....'

¹⁵⁴ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

¹⁵⁵ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023.

6.2 Irakezen

Over de eerste vier maanden van 2023 vormden Irakezen de achtste meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland (4% van het totaal, zie §5.2.1).

6.2.1 Ontwikkelingen

Politieke ontwikkelingen

Vanuit de VN werd onlangs bij de Iraakse autoriteiten aangedrongen op hervormingen en betere bescherming van vrouwenrechten.¹⁵⁶ Een voorbeeld van falende bescherming van vrouwen in Irak is de moord op blogger Tiba Al-Ali. Zij werd in februari gewurgd door (waarschijnlijk) haar vader. Deze moord werd veroordeeld door verschillende autoriteiten en politici. Al-Ali had telefoongesprekken met haar vader opgenomen, waaruit blijkt dat ze slachtoffer was van incest en dat de familie dit geheim probeerde te houden. De autoriteiten waren niet in staat haar te beschermen.¹⁵⁷

In februari werd de toonaangevende milieu-activist Jassim Al-Assadi vrijgelaten. Hij zat vast vanwege zijn kritiek op het waterbeleid van de Iraakse overheid.¹⁵⁸

Op 27 maart 2023 accordeerde het Iraakse parlement controversiële wijzigingen in de kieswet om de omvang van de kiesdistricten te vergroten. Het amendement werd voornamelijk gepusht door partijen die dicht bij Iran staan. Er vonden in heel Irak protesten plaats tegen de wijziging.¹⁵⁹ In april vonden verschillende gewelddadige confrontaties plaats tussen Koerdische en Arabische inwoners van dorpen in betwiste gebieden (als gevolg van hervestigingen tijdens het regime van Saddam Hussein).¹⁶⁰ Ook vonden er verschillende aanvallen op ISIS (Islamic State) plaats, in Diyala, waarbij twee hooggeplaatste leiders van ISIS zouden zijn gedood door het Iraakse leger.¹⁶¹ Daarnaast vielen er een aantal dodelijke slachtoffers in Diyala door aanvallen van ISIS. Het gebrek aan samenwerking tussen de Koerdische en Iraakse veiligheidsdiensten in de betwiste gebieden (waaronder Kirkuk), zorgen ervoor dat ISIS zich in toenemende mate in het gebied kan blijven schuilhouden.¹⁶²

De parlementsverkiezingen in de Koerdische regio zijn gepland op 18 november 2023. De verkiezingen zouden eigenlijk in oktober 2022 plaatsvinden, maar werden uitgesteld door parlementaire onenigheid over de kieswet.¹⁶³

In april werden twee journalisten zonder gerechtelijk bevel in Duhok gearresteerd door de Asayish (Koerdische veiligheidsdienst). Zij werden na korte tijd vrijgelaten, maar hun apparatuur bleef geconfisqueerd. Een van hen was vorig jaar gedetineerd vanwege deelname aan ongeautoriseerde demonstraties.¹⁶⁴ De voorzitter van het Koerdische parlement, Rewaz Fayaq, bekritiseerde het gebrek aan vrijheid van meningsuiting in de Koerdische Autonome Regio (KAR). Volgens Fayaq is het grootste probleem de toepassing van de wet door de rechtbanken en autoriteiten.¹⁶⁵

Irak als transitland

Op 18 april 2023 is het Jeddah5 vluchtelingen-en ontheemdenkamp bij Mosul gesloten. Hulpverleners en inwoners van het kamp waren daar pas een dag van tevoren over geïnformeerd.¹⁶⁶

¹⁵⁶ Arab News, 19 mei 2023, [UN officials urge Iraq to push on with reforms and preserve women's rights](#).

¹⁵⁷ Reliefweb, 5 februari 2023. [UN in Iraq condemns the killing of Tiba al-Ali and calls on all parties to protect women and girls from violence](#); Al Monitor, 19 februari 2023. [Honor killings in Iraq rekindle efforts to criminalize domestic violence](#).

¹⁵⁸ Iraqi Civil Society Solidarity Initiative, 23 februari 2023. [After the release of the environmental activist Jassim Al-Asadi, there is a concerning governmental silence](#).

¹⁵⁹ Al Monitor, 28 maart 2023. [Iraqis continue to protest controversial electoral law amendment](#).

¹⁶⁰ Kurdistan24, 21 april 2023. [Clashes take place between resettled Arabs, Kurdish villagers in Kirkuk](#).

¹⁶¹ Shafaq, 8 mei 2023. [Senior ISIS leaders killed in an airstrike in Diyala, SMC says](#).

¹⁶² Rudaw, 18 april 2023. [Iraqi soldier, wife killed in suspected ISIS attack in Diyala](#).

¹⁶³ Rudaw, 26 maart 2023. [Kurdistan Region parliamentary elections set for November](#).

¹⁶⁴ CPJ, 20 april 2023. [Journalists detained and attacked in Iraqi Kurdistan](#).

¹⁶⁵ Rudaw, 12 februari 2023. [Kurdish parliamentary speaker blames judiciary for restricting freedom of expression](#).

¹⁶⁶ OCHA, Reliefweb, 19 april 2023. [Statement by the Office of the Humanitarian Coordinator for Iraq on the closure of Jeddah 5 camp](#).

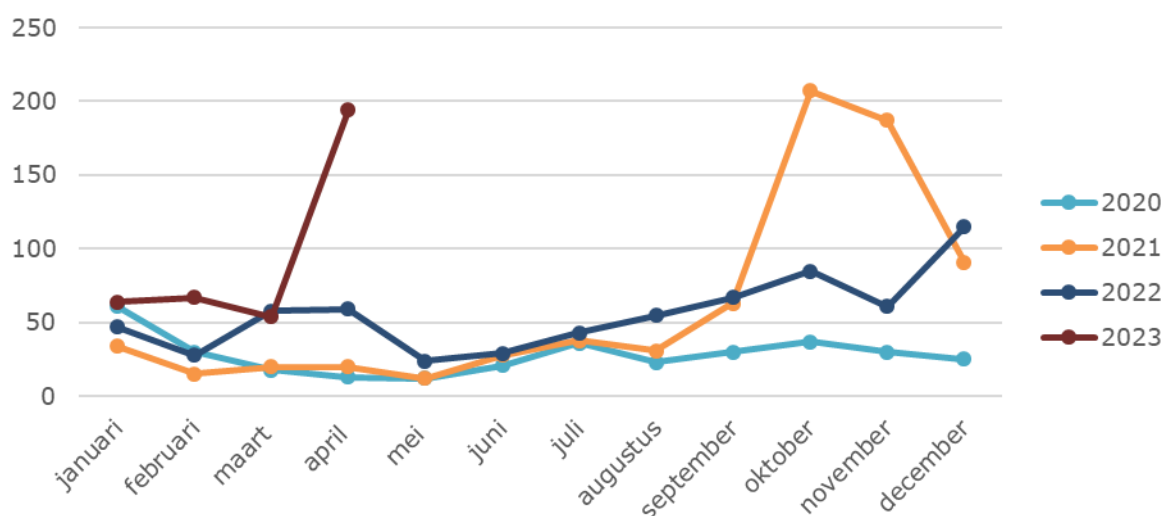
In het ontheemdenkamp Chamshko in Duhok, waar veel jezidi's wonen, heeft een grote brand gewoed waarbij twee kinderen stierven.¹⁶⁷

6.2.2 Asielzoekers in Nederland

Figuren 6.2a en 6.2b geven een beeld van de aantallen Irakezen die in Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren en informatie over de kenmerken van de aanvragers in de eerste vier maanden van 2023.

Van januari 2022 t/m maart 2023 ontving Nederland op een uitschieter na gemiddeld ruim 50 eerste asielaanvragen van Irakezen per maand (zie Fig. 6.2a). In april 2023 en december 2022 was het aantal aanzienlijk hoger (resp. zo'n twee- en viermaal zo hoog).

Figuur 6.2a – Aantal eerste asielaanvragen per maand door Irakezen in Nederland van januari 2020 t/m april 2023¹⁶⁸

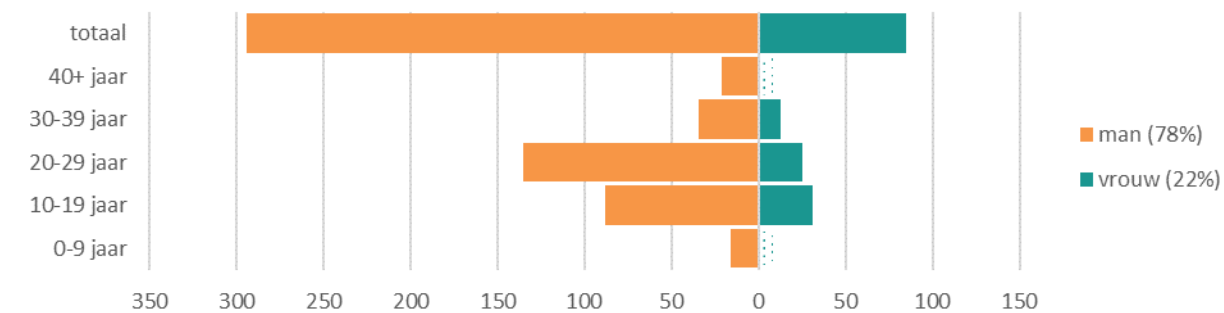

¹⁶⁷ Rudaw, 5 februari 2023. [Two children dead in Duhok IDP camp blaze](#).

¹⁶⁸ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Een ruime meerderheid van de 379 Irakese asielaanvragers in T1 van 2023 was man (78%). Bijna driekwart van de aanvragers was tiener of twintiger (zie Fig. 6.2b). Twee op de tien mannen kwamen als alleenstaande minderjarigen en drie op de tien vrouwen.

Figuur 6.2b – Aantal Irakese asielaanvragers in T1 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.¹⁶⁹

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '.....'

¹⁶⁹ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023.

6.3 Russen

In Rusland geldt een dienstplicht die voor een deel van de dienstplichtigen en reservisten reden is om Rusland te ontvluchten. Buitenlandse Zaken heeft recent het ambtsbericht over de situatie in de Russische Federatie geactualiseerd voor de periode april 2021 tot en met maart 2023.¹⁷⁰

6.3.1 Ontwikkelingen

De aanval van Rusland op Oekraïne bleef in de afgelopen maanden doorgaan. Er werd geen aanzienlijke terreinwinst geboekt.¹⁷¹ Volgens de Verenigde Staten zijn sinds december 2022 20.000 Russen gesneuveld en 80.000 raakten gewond.¹⁷² Eind oktober 2022 kondigde Rusland aan de mobilisatie te beëindigen, maar er zijn berichten dat er **toch nog mensen** worden **gemobiliseerd**, zij het op kleinere schaal dan voor eind oktober 2022. Over de mate waarin dit gebeurt bestaat onduidelijkheid.¹⁷³ Sinds half april is er een **wet die het voor reservisten en dienstplichtigen moeilijker maakt zich aan hun dienstplicht te onttrekken**. Oproepen die digitaal verzonden zijn, worden nu ook als afgeleverd beschouwd. Een handtekening voor ontvangst is niet langer nodig.¹⁷⁴

De afgelopen maanden ging de repressie, die net als in Belarus (zie §2.6.2) sinds het begin van de oorlog sterker werd, **door**. Dit raakt journalisten, vreedzame demonstranten, oppositiepolitici, politieke gevangenen, mensenrechtenactivisten, LHBTI-ers, gevangenen en vele anderen.¹⁷⁵ Sinds het begin van de oorlog is nieuwe wetgeving van kracht die 'nepnieuws' alsmede het in diskrediet brengen van de strijdkrachten bestraft. In totaal werden bijna 550 strafzaken door de autoriteiten aangespannen wegens anti-oorlogsactiviteiten. Voor het verspreiden van 'nepnieuws' werden bijna 150 strafzaken aangespannen, waarbij gedaagden soms jarenlange gevangenisstraffen opgelegd kregen.¹⁷⁶

6.3.2 Asielaanvragers in Nederland

Figuren 6.3a en 6.3b geven een beeld van de aantallen Russen die in Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren en informatie over de kenmerken van de aanvragers in de eerste vier maanden van 2023.

In het grootste deel van 2022 varieerde het aantal eerste asielaanvragen door Russen in Nederland tussen de twintig en negentig per maand (zie Fig. 6.3a). Sinds januari 2023 gaat het vrij constant om zo'n 30 aanvragen per maand. De pieken in 2022 waren na de start van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne (begin 2022) en na de afkondiging van de gedeeltelijke mobilisatie in Rusland (najaar 2022).

¹⁷⁰ BZ, 2023, [Algemeen ambtsbericht Russische Federatie maart 2023](#).

¹⁷¹ BBC, 9 maart 2023. [Ukraine: Tracking the war with Russia](#)

¹⁷² BBC, 2 mei 2023. [Ukraine war: More than 20,000 Russian troops killed since December, US says](#)

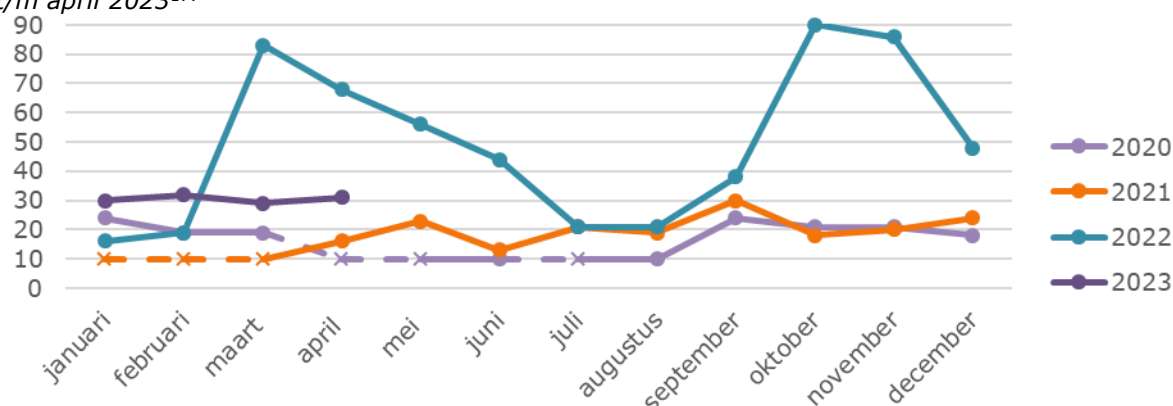
¹⁷³ Ministerie van Buitenlandse Zaken, maart 2023. [Algemeen ambtsbericht Russische Federatie](#), pagina 109 en 110

¹⁷⁴ Meduza, 12 april 2023. [Drafting the defenseless](#); Radio Free Europe / Radio Liberty, 14 april 2023. [Digital Dragnet: In Search Of Soldiers For Its War Against Ukraine, Russia Takes Draft Notices Online](#).

¹⁷⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken, maart 2023. [Algemeen ambtsbericht Russische Federatie](#), pagina 57; OVD-Info, maart 2023. [Wartime repressions summary](#).

¹⁷⁶ OVD-Info, maart 2023. [Wartime repressions summary](#).

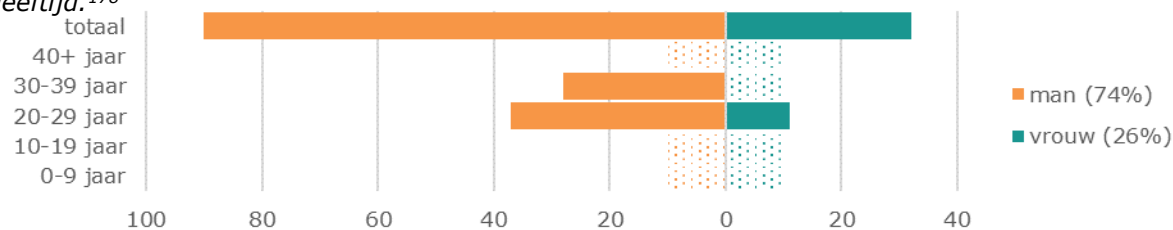
Figuur 6.3a – Aantal eerste asielaanvragen per maand door Russen in Nederland van januari 2020 t/m april 2023¹⁷⁷

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

In T1 van 2023 waren er driemaal zoveel mannen als vrouwen onder de 122 Russische asielaanvragers in Nederland (zie Fig. 6.3b). Onder hen waren geen alleenstaande minderjarigen. Ruim 70% van de mannen was tussen de twintig en veertig jaar.

Figuur 6.3b – Aantal Russische asielaanvragers in T1 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.¹⁷⁸

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '.....'

6.4 Sudanezen

Sinds halverwege april 2023 is er in Sudan (opnieuw) sprake van een hevig conflict. Het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken verzorgt evacuatievluchten en werkt daarbij samen met in ieder geval Duitsland en Frankrijk.¹⁷⁹

6.4.1 Ontwikkelingen

Politieke- en veiligheidssituatie

Diverse Sudanese politieke en maatschappelijke organisaties hebben op 5 december 2022 een raamovereenkomst getekend met de militaire machthebbers in Sudan. De uitgangspunten hiervan zijn het installeren van een civiele regering, een parlementair federaal systeem, vrije verkiezingen en een eerlijke verdeling van de rijkdommen. Het plan is om binnen twee jaar een burgerregering te installeren. De verzetscomités in Sudan hebben deze overeenkomst afgewezen vanwege de weigering om met de militaire machthebbers samen te werken.^{180 181 182 183}

¹⁷⁷ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

¹⁷⁸ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023.

¹⁷⁹ NOS, 24 april 2023. *Zestig Nederlanders weg uit Sudan, 'we blijven alles op alles zetten'.*

¹⁸⁰ Dabanga, December 2022. *Sudan's long-awaited framework agreement signed between military and civilian bodies.*

¹⁸¹ UN news, 7 december 2022. *New political deal 'offers a path' to realizing Sudanese aspirations.*

¹⁸² Human Rights Watch, 13 december 2022. *Sudan: Pact Omits Key Justice Reforms*

¹⁸³ Human Rights Watch, 13 december 2022. *Sudan: Pact Omits Key Justice Reforms*

Op 26 maart 2023 is de eerste conceptversie van de definitieve overeenkomst voorgelegd aan het Sudanese leger (SAF) en het paramilitaire leger (RSF). Op 30 maart jl. werd bekend dat de SAF en de RSF het oneens zijn over de hervorming van het leger. Hierdoor is een impasse ontstaan, met als gevolg dat de ondertekening van de definitieve politieke overeenkomst werd uitgesteld.^{184 185}

¹⁸⁶ Op 13 april 2023 is de RSF begonnen met het mobiliseren van haar troepen in Khartoum en andere steden¹⁸⁷ en op 15 april 2023 is het geweld uitgebarsten tussen de twee legers (SAF en RSF).^{188 189}

Sudan als herkomst- en transitland

Sudan is zowel een herkomst-, een bestemmings-, als een transitland voor asielzoekers, vluchtelingen en migranten. Sudan herbergt met 1,1 miljoen vluchtelingen een van de grootste vluchtelingenpopulaties in Afrika. Veruit de grootste groep vluchtelingen, met schattingen tussen de 800.000 en 1,3 miljoen personen, bestaat uit vluchtelingen uit het buurland Zuid-Sudan, gevolgd door 130.000 Eritrese vluchtelingen.¹⁹⁰ Het land telt ook meer dan 3 miljoen intern ontheemden, voornamelijk in de regio Darfur.¹⁹¹

Sinds het begin van het gewapende conflict op 15 april jl. zijn volgens Displacement Tracking Matrix Sudan (DMT) 334.053 burgers ontheemd geraakt in heel Sudan.¹⁹² Ondanks een zevendaagse staakt-het-vuren dat voor 4 tot 11 mei werd aangekondigd, werd er nog steeds hevig gevochten. Burgers, vluchtelingen en interne ontheemden blijven de gevechten ontvluchten, onder meer naar veilige steden binnen Sudan maar ook naar de Centraal-Afrikaanse Republiek, Tsjaad, Egypte, Ethiopië en Zuid-Sudan.^{193 194} Volgens de UNHCR zijn tot nu toe meer dan 123.000 mensen naar deze buurlanden gevlucht.¹⁹⁵

6.4.2 Asielaanvragers in Nederland

Figuren 6.4a en 6.4b geven een beeld van de aantallen Sudanezen die in Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren en informatie over de kenmerken van de aanvragers in de eerste vier maanden van 2023.

In Nederland is het aantal eerste asielaanvragen door Sudanezen relatief laag: vanaf begin 2020 kwamen er maximaal 31 per maand binnen (zie Fig. 6.4a). Van november 2022 t/m januari 2023 was het aantal relatief hoog (25 à 30 per maand), in februari en maart 2023 relatief laag (ruim 10 per maand).

¹⁸⁴ Dabanga, 26 maart 2023. [Committee to present draft final agreement to Sudan's civil and military actors.](#)

¹⁸⁵ The Arab Weekly, 1 april 2023. [Sudan delays signing of deal to usher in new government as talks hit impasse.](#)

¹⁸⁶ Dabanga, 4 april 2023. [Signing of Sudan's Final Agreement postponed over SAF-RSF differences.](#)

¹⁸⁷ Dabanga, 13 april 2023. [Tensions rise between Sudan army and RSF militia.](#)

¹⁸⁸ Dabanga, 15 april 2023. [Deadly violence in Sudan capital as Army and RSF militia tensions explode.](#)

¹⁸⁹ Dabanga, 17 april 2023. [Deadly Sudan Army-RSF clashes spark human tragedy, widespread looting in Darfur.](#)

¹⁹⁰ IND, 31 augustus 2022. [Sudan: Algemeen ambtsbericht Sudan augustus 2022.](#)

¹⁹¹ UNHCR, april 2023. [Sudan.](#)

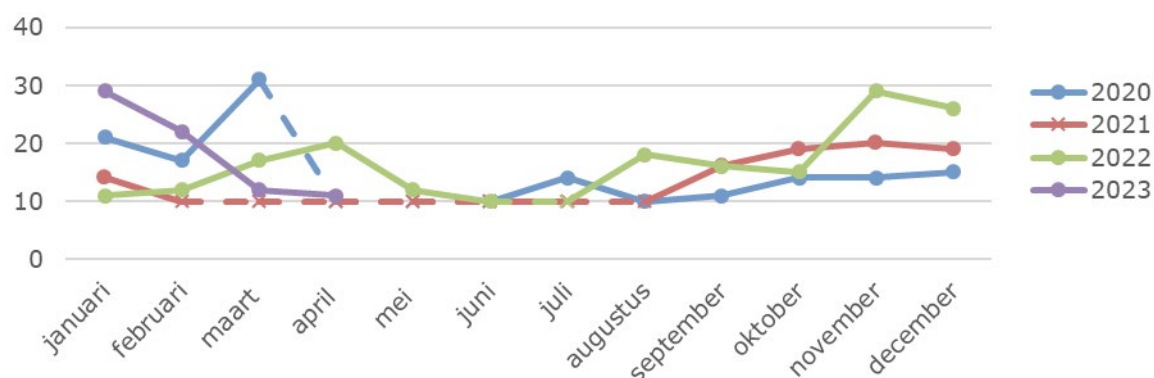
¹⁹² IOM, 28 april 2023. [Sudan - Situation Report \(2\) | Displacement Tracking Matrix.](#)

¹⁹³ UNOCHA, april 2023. [Sudan | Situation Reports.](#)

¹⁹⁴ OCHA, Reliefweb, 26 april 2023. [Sudan Situation - UNHCR External Update #2 - 25 April 2023.](#)

¹⁹⁵ UNHCR, april 2023. [Situation Sudan situation.](#)

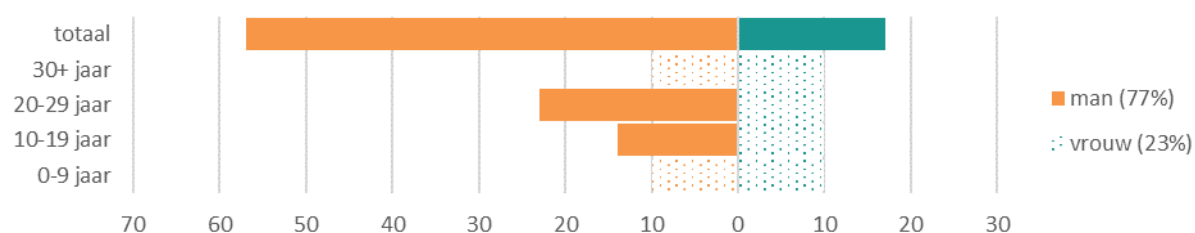
Figuur 6.4a – Aantal eerste asielaanvragen per maand door Sudanese in Nederland van januari 2020 t/m april 2023¹⁹⁶

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '- - -X'

In T1 van 2023 waren er driemaal zoveel mannen als vrouwen onder de 74 Sudanese asielaanvragers in Nederland (zie Fig. 6.4b). Het aandeel alleenstaande minderjarigen onder hen was klein (<10). Van de mannen was 65% tussen de tien en dertig jaar.

Figuur 6.4b – Aantal Sudanese asielaanvragers in T1 van 2023 in Nederland naar geslacht en leeftijd.¹⁹⁷

* Aantallen kleiner dan 10 of met andere onthullingsrisico's weergegeven als '.....'

¹⁹⁶ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023. In 2020 en 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

¹⁹⁷ Bron: METIS Factboards. Geraadpleegd op 22 mei 2023.